

Ekáti Pǝl ntá Nkwɔ Rom

Pǝl ätò bakak ntá bönkwɔ abhen Rom

¹ Με Pǝl κε nchí sɨɨ ekáti ene. Nchí mǝbetok Yesu Kristo.

* Mandem abhíɨ́ me be mbak mǔnto, abhure me nyájá be ngati bhó Mbok Ndíndí. ² Mbok Ndíndí ne κε Mandem afyé nyaka bariɛp bechye te mpok Yesu ábhíkire two fá amik. Afuét ntá baremé kepinti bhi beku nɔ, ne bɔ básɨɨ éti bariɛp amɔ amem Ekáti Mandem. ³ Mbok Ndíndí ne achí éti Móywi. Yí achi nyaka ebhárémɔ Mfɔ Debhit ndũ netwɔ ane yi átwó fá amik mbɔ nkwa. ⁴ Mandem atɔɨ ne betan be Acha ywese Yesu Kristo achi Mmɔ Mandem mmu ábhóɨ́ éfóɨ́ ene echi nyájá mpok ákú Acha ápétnsem ndu nepém. ⁵ Éti Yesu Kristo κε Mandem atɔɨ me berĩndu, akɔ me mbák mǔnto. Akɔ nó be nkú bö betok menkem mámbɔɨ́ neka ne Yesu, mángoko nɔkɔ chi yi ne mánychye nɔkɔ nnyén eni kenókó. ⁶ Bě bö Rom nkwa bãchi ndũ mpäy bo abhen Mandem ábhíɨ́ be mǎmbak bö Yesu Kristo. ⁷ Nchí ghati bhe mankem, be Mandem akɔɨ be tontó ne abhíɨ́ be be mǎmbak böbhi.

Mandem Etayese ne Yesu Kristo Acha mántɔɨ be berĩndu, mánychye be kpák.

Pǝl äkàka Mandem éti bönkwɔ abhen Rom

⁸ Enyɨɨ́ mbi chi be nchí kaka Mandem. Chi Yesu Kristo κε ákú be embak nɔ mbɔnyune mmik nkem aghok éti enyũ neka enen bãbhóɨ́ ne Yesu. ⁹ Mandem mmu mǝkú betik

* 1:1 “Kristo” fá chi enyɨɨ́ émɔt ne “Mpepe Mandem átó”.

ebhi ne nti ena nenkem ndu nchi ghati bo Mbok Ndíndí
 ěti Móywi achi ntísie wa be yěntiki mpok ane mēnikmuet,
 mpú rō befye bhe ndū nenikímuet ene. ¹⁰ Nchí níkmuet be
 mbák chí nkaysi Mandem, yi ánkwak me mbōŋ mbi bétwō
 awu néne ndu beghō bhe. Nnáj njambi nnu bétwō awu
 ndōŋ echak. ¹¹ Mbōŋ beyă ekwak beghō bhe ndu beku
 mǎmbōŋ ákóré ndu áfók ane Efóŋó Bedyere áchye chōŋ
 be be mǎntáj ndū mbi Mandem. ¹² Enyiŋ ene mérēm nō
 chi be, sémbōŋ mbi befye batí nti, nō chí be, mǎnsot neka
 eneka ne Yesu mǎmfye me nti, me nkwo nsot neka ená ne
 Yesu mfyé bhe nti. ¹³ Bōma, nnáj nti bétwō awu beyă
 mpok, ke yěntiki mpok enyiŋ échēt me mbi. Nnáj nte
 bétwō awu be betik ebha menyu kerep ndū nkwo yweka
 mbō enyu békū ntá bo abhen bápú bo Israel amem betok
 bechak. ¹⁴ Mbōŋ barem bekwō ntá bo abhen amík anene
 bhō ne ntá bōbhi, ne ntá bariŋi ékátí ne abhen babhiki riŋi
 ekátí. ¹⁵ ěti yō, mbōŋ ye beyă ekwak ndu beghati be nkwo
 bō bāchi Rom Mbok Ndíndí.

Mbok Ndíndí abhōŋ betan

¹⁶ Mbíkí bhōŋ ntíánwóp ěti Mbok Ndíndí mbonyune yō
 achi betan Mandem ndū bepepe yěntiki mmu ane ánókó
 yō bebho ne bo Israel, ne beghaka ntá abhen bapu bo
 Israel nkwo. ¹⁷ Mbok Ndíndí ke ákū mándíŋí enyu Mandem
 ákū bo mambak chak besí bhi. Enyiŋ ene éyàn chi be
 bo mámbōŋ neka ne Yesu, mándok ambi beku nō te ndū
 ngwenti. Echi mbō enyū Ekátí Mandem érēm be, “Mmu
 ane ábhóŋó neka ne Mandem, Mandem ákū yi ambak chak
 besí bhi ne chōŋ ambōŋ nepém.”

Nkwājway nkem achi mmu bebú

¹⁸ Mandem áku beběnti bhi mémfú amfay ménsep amik
 ndū bebú ne bebéptí menyiŋ ebhen bo abhen bápú koŋo

mbi ywi bákù. Bebéptí menyiḡ ebhə béchyèt bo báchák mbi beriḡi tetep Mandem. ¹⁹ Menyiḡ ebhen mmu ákway beriḡi ḡti Mandem béchí kponɔroḡ ntá bǝ abhen bákù bebéptí menyiḡ ebhə mbɔnyune Mandem atəḡ bó ntá yap be mandḡi bħ. ²⁰ Bebhə ndǔ mpok ane Mandem aghoko mmik, menyiḡ ebhen yi aghoko bétəḡ kponɔroḡ betaḡ ebhi ne enyǔ mmu yi achi mbə Mandem. Ndu echi be, bápú ghə yi ne amik ntí apu ane bə bárəm be bekwéné bepu ne bhə ndu bábhíkí riḡi Mandem.

²¹ Yǔndu bə báríḡí nyaka be Mandem achi, babhiki chye yi kenókó mbə Mandem, ne yǔ chi bakak bábhiki chye yi. Ke báróbhé kaysi chi bechǝḡ menyiḡ ne bə kekway bejwimen ndǔ enyiḡ ene Mandem áyàḡ bə mandḡi. ²² Yǔndu bárəm be babhəḡ keboḡ barəp chi bechiḡtí bhə. ²³ Báró bechye kenókó ntá Mandem mmu apu gu, báróbhe chye kenókó chi ntá menyiḡ ebhen bə bághókó ne amə. Menyiḡ ebhə bechi mbə nkwaḡwaḡ ne bechak bechi mbə kenən ne béchák mbə nnya ené becak menwi, ne ebhénéfú mbə nnya ene ésu menie amik. Bə menkem bégugu.

²⁴ ḡti yə, Mandem aféré amə ne bhə be mámpik mánkə beḡḡ menyiḡ ebhen bati yap áḡwaka be mánkə, enyu ene básət mmuet eyap bekwə ne bati menyiḡ ebhen béchyè bhə ntíanwǝp. ²⁵ Mandem aféré amə ne bhə mbɔnyune barə menoko menyiḡ ebhen bechi tetep ḡti yi bárəbhe koḡo chi nsé. Ne menyiḡ ebhen Mandem ághókó ke bə báróbhé chye kenókó, puyǔ mmu ane ághókó yǔntiki enyiḡ. Yi ke bábhǝḡ bechye bakak mpoknkem. Amen. ²⁶ Ndu bákù enyu yə ke Mandem aféré amə ne bhə be máḡwáká nókó bekwə menyiḡ ebhen béchyè bhə ntíanwǝp. Baghəré bhap bárə babhakanem bárəbhe bhəre chi ne bati baghəré, enyiḡ ene ebhiki kway wawak. ²⁷ Enyumət ke echi nkwa ne babhakanem. Bárə baghəré bárəbhe ḡwaka bebhəre chi

ne batĭ babhakanem, enyĭŋ ene ebhiki kway. Bákù baraka ntíánwóp ne batĭ babhakanem. Bákù nò mámbòŋ nòkò ntèmsi ane akway ne bhò.

²⁸ Těndu bǒbhen bábhíkí yaŋ bekaysi ěti enyĭŋ ene bò báriŋí be echi tetep ěti Mandem, Mandem aféré amò ne bhò. Aró bhó ndŭ bepǒ nkaysi yap, ne ndŭ menyĭŋ ebhen bebhiki kway be bò manku. ²⁹ Bati yap ájwí ne yěntiki enyŭ ndak abúabú mbò beku bebú ne befyɛ amík ndŭ menyĭŋ bo bachak, ne epĭŋ beyaŋ beku bati bebú, ne mpabhamík, ne beway bho, ne betaŋa ebhen mmu ábhòŋ ne bati ndu áyènti mmæet ne bhò, ne berwò bho, ne epĭŋ beku bati bebú, ne enáŋtí. ³⁰ Ne berem ebúbu ěti bo ndŭ bechòŋti manyén ayap, ne bepap Mandem, ne nesap, ne neyogómæet, ne mpányu, ne bekaysi babhi ako ane beku bebú, ne betaŋ ntí ne bótáyap ne bómáyap. ³¹ Ne bebhak echĭŋtímu, ne epĭŋ ene mmu apu bhæere bariɛp, ne bebhòŋ ntí enen mmu abhiki bhòŋ ekòŋ ne bati, ne bebhòŋ epĭŋ ene mmu apu ghò bati ntínso. ³² Bǒbhen bákù menyŭ menyĭŋ ebhen báriŋi be Mandem arem be bo abhen bákù menyŭ menyĭŋ ebhò bábhòŋ begu. Yě nò, bákù menyĭŋ ebhò ne báròŋ te ambi beka ne bo bachak abhen bákù bhò be eri beku bhò.

2

Mandem átãŋ bo enyu ene echi chak

¹ Yě òchí agha, mpok ótãŋ bo ne ónku nòkò nkúbhé menyĭŋ ebhen bò bákù, opú kway betaŋa mmæet besí Mandem. Bétaŋ mmu ke ónku nòkò nkúbhé menyĭŋ ebhen yi ákù chi berem be wòmbòŋ ókwěŋ manyé besí Mandem. ² Sérĭŋi be Mandem achi chak ndŭ netãŋ ane yi átãŋ bo abhen bákù menyŭ menyĭŋ ebhò. ³ Yě òchí agha, mpok ótãŋ bo abhen bákù menyŭ menyĭŋ ebhò, ke wòmbòŋ

ónkà nàkò bhò, òkaysi be ðkway bebue enyu ene Mandem apu chye wò ntemsi ke? ⁴ Ke chi be ðsòt beyä berĩnti ebhen Mandem átòh bhese, ne neghó ane yi ághò menyìh ebhen sékù mbò be apú ghò, ne ekébhénti eyi mbò eráká ndak? Ìbhíkí ghò be ntí ane Mandem átòh bhese berĩnti chi bekwak bhese sentiknsem ndü bebú ebhese? ⁵ Ke òti ógwòt nti ene amem òke ka bétiknsem ndü bebú ebhe, ðkù bebènti Mandem ne wò menja mendòk nàkò chi ambi. Ne chòh mémfú kponoroñ ndü nywòp enen Mandem átòh bebènti ebhi, antàh bo enyu ene echi chak. ⁶ Chòh Mandem ankap yèntiki mmu bekoño menyìh ebhen yi ákú. ⁷ Bo abhen bákèk ekíkí ndü beri ebhen bò bákù, báfyè betañ bekù be Mandem anchye bhò keném ne kenókó ne nepém enen mmu ápú gu. Mandem áchye bhò nepém enen nebhiiki bhòh ngwenti. ⁸ Ke bo abhen babhiki bhòh mpok ne bati ndu báyiñi chi mmuet eyap, ne bápu koño tetep ndu nepém enap ke bakoño chi bebú, chòh Mandem antòh bò bebènti ebhi, anchye bhò ntemsi. ⁹ Chòh Mandem ankù yèntiki mmu ane ákù bebú ámbák ndü beyä ekwet ne angók beyä bebe. Ákù nò bebho ne bo Israel ne beghaka amuet bo abhen bapu bo Israel nkwo. ¹⁰ Ke bo abhen bákù beri bábhòh keném ne kenókó ne kpák. Ébhàk enyu eyò bebho ne bo Israel beghaka amuet bo abhen bápú bo Israel nkwo. ¹¹ Mandem apu tòh kéréjámík.

¹² Chòh bo mankem abhen bákù bebú ené bábhíkí riñi ebhé Moses máném yèndu bátàh bhò kekoño bebhé Mandem. Ne chòh Mandem amkpót manyé bo mankem abhen bákù bebú mpok báriñi bebhé Moses bekoño bebhé Moses. ¹³ Puyè bo abhen báhòk enyiñ ene ebhé éghàti bhò ke bábhàk chak besí Mandem, chi bo abhen bákù mbò enyü ebhé érèm ke bábhàk chak besí bhi. ¹⁴ Mpok ane bo abhen bápú bo Israel bákù menyìh ebhen ebhé érèm mbò enyü

bati yap aghati bhō, yēndu babhiki bhōḡ bebhé ebhen béfueré ntá Moses, bátōḡ ndu menyih ebhen bō bákù, be bāriḡi enyih ene babhōḡ bekù ne ene babhiki bhōḡ bekù. ¹⁵ Bō bátōḡ ndū menyih ebhen bákù be Mandem asih bebhé amem bati yap. Bati yap átè ntísie be eyō échí tetep, tēndu mpokófu bati yap ághàti bhō be babhōḡ bekwéné ne mpok achak be bāchí chak. ¹⁶ Ndū nywōp enen Mandem áfuet ntá Yesu Kristo betāḡ bo mbō enyū Mbok Ndíndí ane méghàti bo árēm, chōḡ antāḡ bo bekoḡo nkaysi ane achi bhō anti ne menyih ebhen bō bákù bhésé bhésé.

Bo Israel bāpu bhūere bebhé Moses

¹⁷ Mbák chi be, bābhīḡi mmuet eyeka be bāchí bo Israel ne bāghòkō mmuet ndū ebhé ene bābhōḡo ne bāpà be bāchi bo Mandem. ¹⁸ Bāriḡi enyih ene echi chak bekù mbōnyune bāghòk bebhé. ¹⁹ Bāriḡi sayri be báyà bo abhen bachi mbō manémámik mbi ne be bāchi mbō erōḡo ntá bo abhen bachi amem ejuri. ²⁰ Ne bāriḡi sayri be mānyure bechiḡtī bho ne be bātōḡ bo abhen bāchí māmbo ndū mbi Mandem mbōnyune bākaysi be ebhé ékù bāriḡi yēntiki enyih ne étōḡ be tetep nkem. ²¹ Ę, be bho bātōḡ bo bachak, ndaká yí bāpú tōḡ mmuet eyeka? Bāghàti bo be báké ghép aghēp, ke bē babhōḡ bāpú ghép aghébhé? ²² Bē bo bārēm be, “Mmu abhíkí bhōḡ bekwen berwōp,” Bē babhōḡ bāpú kwen berwōbhe? Bē bo bāre pap baraká bōmandem nsé, bāpú ghep menyih ebhen bechi amem bekeré bōmandem nsé? ²³ Bē bo bāpà be bāriḡi ebhé Mandem, bāpú chye nō Mandem ntíánwōp ndū bapú bhūere ebhé eyi? ²⁴ Ekāti Mandem érēm be, “Bē bo Israel bákù bo abhen bāpú bo Israel bārēm ebúbu ēti Mandem.”

²⁵ Nsyép ane bāsiēp bo betōḡ be bāchí bo Mandem chi erítí enyih mbák bābhūere bebhé, ke mbák bāpú bhūere bebhé Mandem nsyép ane bāsiēp bo achi chi ndéndem.

²⁶ Ndu echi nɔ, mbák mmu anɛ bábhíkí syɛp yi ákà menyìŋ mbɔ enyũ ebhé éyàŋ, Mandɛm apu sɔt yi mbɔ mmu anɛ basyɛpɛ? ²⁷ Eyo ékà be bo abhɛn bábhíkí syɛp bhɔ ndũ nkɔwɔmɛt kɛ bábhɛrɛ ebhé mándɛm chɔŋ be bɛkwéné bechi nɛ be bo Israel mbɔnyunɛ bāpu bhɛrɛ ebhé yěndu Mandɛm achyɛ nyaka bhe bebhé ebhɛn básíní amík, apɛt achyɛ bhe epìŋ besyɛp bhɔ. ²⁸ Puyě besyɛp mmu kɛ ákà yi ambak mbɔŋ mmu Israel témé témé, nɛ nsyɛp anɛ tetɛp puyě anɛ nkɔwɔmɛt. ²⁹ Mmu ábhák mmu Israel tetɛp chí ndũ nti eni nɛ nsyɛp anɛ tetɛp ábhak chí anti. Chí bɛtik Éfóŋó Mandɛm, puyě ebhɛn nkɔwɔmɛt. Mmu anɛ ábhóŋó enyũ nsyɛp eyɔ Mandɛm kɛ ábiti yi, puyě nkɔwǎŋwǎŋ.

3

¹ Bɛbhak mmu Israel ákà mmu árchá bo abhɛn bapu bo Israel kɛ? Nɛ nsyɛp ákwak mmu ndũ ntíkí mbi? ² Mɛnkɛm bɛkwàk ndũ beyǎ babhi. Enyìŋí mbi ɛnɛ ɛkwak mmu anɛ achi mmu Israel chi be Mandɛm afyé eyɔŋ eyi amɔ ayap. ³ Kɛ mbɔk yap bábhíkí kɛ enyìŋ ɛnɛ báfye nyaka bariɛp nɛ Mandɛm be babhɔŋ bɛkɛ chi be Mandɛm apu pɛrɛ bhɛrɛ bariɛp ami kɛ? ⁴ Wáwák! Yěndu yěntíkí mmu achi nsɛnsɛ, Mandɛm ákà chi enyìŋ ɛnɛ yi árémé. Echi mbɔ enyũ Ekáti Mandɛm érɛm ɛti yi bɛ,
 “Ǿtòŋ kpoŋoroŋ ndũ yěntíkí enyìŋ
 ɛnɛ órɛm be ɔchí chak,
 nɛ mpok bákɔt manyé ye,
 bɛkwéné bepɛ bhak nɛ wɔ.”

⁵ Kɛ mbák bebá ebhɛn sékà békà bo mango kpoŋoroŋ be Mandɛm achi chak, chɔŋ séngati bhɔ be Mandɛm apu chak ndu bébenti anchyɛ bhɛsɛ ntɛmsi? [Nchí rɛm nɔ chi nɛ nɛrìŋíndak ɛnɛn bakwǎŋwǎŋ.] ⁶ Épú enyu eyɔ wáwák! Mbɔ Mandɛm apu chak mbɛ ná yi ákway betɔŋ

bo? ⁷ Κε mpok mmu árèm βε, “Nsé ene mĕsè ékwak bo mángw kponoroŋ βε Mandem achi mmu tetep, ne eyo éku mánychye yi kenókó. Mbák echi nɔ, ná Mandem akway betaŋ me andem βε nchí mmu bebú ndu nchí sense.”
⁸ Ndaká yí bãpú rem βε, “Séndok ambi bekɛ bebú βε Mandem antoŋ bhese beri,” mbɔ enyũ mbok bo báchòŋti manyén ayese βε sérèm enyu yɔ. Chòŋ mámbòŋ ntɛmsi ane akway ne bhɔ.

Yĕ mmu apu chak besí Mandem

⁹ Chòŋ séndem ye βε yi? Bé nté ayese bo Israel acha ane bo bachak κε? Wáwák! Nnáj ntòŋ βε bebú bebhòŋ betaŋ amfay bo mankem, yĕ chi bo Israel ne yĕ chi abhen bapu bo Israel. ¹⁰ Echi mbɔ enyũ Ekáti Mandem érèm βε, “Yĕ mmu apu chak besí Mandem, ye amot apu,

¹¹ yĕ mmu apu yaŋ beriji Mandem, yĕ mmu apu yaŋ mbi Mandem.

¹² Mankem bátiknsem ntá Mandem, bɔ mankem barɔp bɔ bekwenɛ, yĕ amot apú ku beri, wáwák! Yĕ amot apu.”

¹³ “Eyoŋónyu yap éñèm mbɔ eriep ene éfú ndũ nnem enén enén mánéné, báró fúú.

Básòt bári yap berwɔ bho.”

“Beyoŋónyu bhap béwà y mmu way mbɔ efé mpok éném mmu.”

¹⁴ “Eyak ne bebéptí beyoŋ ke béfù bɔ anyu mpoknkem.”

¹⁵ “Bekak ebhap béwàkari bepɔkɔ bɔ βε mandok mangway bo.

¹⁶ Yĕntiki ebhak ene bɔ báróŋó, bátwè chi ne meneme ne nedí kebɔ.

¹⁷ Bábhíkí riri beku bo mámbóŋ kpák ne bati.”

¹⁸ “Bápu chye Mandem kenóko wáwák!”

¹⁹ Sériri be yěntiki enyiŋ ene echi amem bekáti ebhé Moses béyiri chi bo abhen Mandem achye bho ebhé eyo. Eyó échòk manyu bo abhen báyaŋ betaŋa mmuet be bapu bo bebú. Yěntiki mmu abhōŋ bete besí Mandem ndú manyé. ²⁰ Ébhàk enyu eyó mbonyune, yě mmu apu kway bebhak chak besí Mandem ne nti be àkù menyiŋ ebhen ebhé éyaŋ yi ankù. Ebhé ékù mmu andiri be yi achi mmu bebú.

Enyũ Mandem ákù bo mámbák chak besí bhi

²¹ Néne, Mandem ákù bo mandiri kpororoŋ enyũ mmu ákway bebhak chak besí bhi. Eyó ebhiki bhōŋ yěnyiŋ beku ne ebhé yěndu bebhé Moses ne baremé kepinti menáŋ báté ntisié enyũ Mandem ákù bo mámbák chak. ²² Mandem ákù bo mámbák chak mpok babhōŋo neka ne Yesu Kristo. Ákù nō ne ye agha ane ábhóŋo neka ne Yesu Kristo. Mandem apu tōŋ kériŋámík. ²³ Yěntiki mmu ákù bebú ne abhíkí pere ghaka ndú nte ane Mandem ághóko nyaka yi ambak. ²⁴ Ke néne, Mandem átōŋ bo berĩndu ebhi ndu ákù mámbák chak besí bhi. Eyó chi akap Mandem ne áfuet chi ntá Yesu Kristo beku nō éti enyiŋ ene Yesu ákù ndu beferé bhese ndú kesemé bebú. ²⁵ Mandem achyé nyaka Yesu mbō akap, be éti manōŋ mi amen áróŋo amík, Mandem amfoŋori bebú bo abhen mánoko Yesu. Mandem àkù nō betōŋ be yi achi chak. Éti ekébhéntí eyi, asó nyaka bebú ebhen bo bákú. Ághò nyaka bebú ebhen bo bákú ndu mpok ane áfueré ansem mbō be apu ghō. ²⁶ Ke néne, átōŋ bo be yi achi chak ne ákù yěntiki mmu ane abhōŋ neka ne Yesu ambak chak besí bhi.

²⁷ Ndu echi yě nɔ, yi ékway beku sémpanyu? Yěnyih! Ne ntí achi be yi? Chi be sékù berítí menyih ke? Wáwák! Chi be sénoko. ²⁸ Ségħò ye be Mandem àsot be mmu achi chak chi mbák abhəh neka ne Yesu. Eyo ebhiki bhəh yěnyih beku ne menyih ebhen mmu ákù bekoŋo ebhé. ²⁹ Mandem achi Mandem chi ndiere ntá bo Israel? Apu Mandem bo abhen bápú bo Israel? Achi Mandem bo abhen bápú bo Israel nkwo. ³⁰ Mandem amot ke achi ne ákù bo abhen básíəp bo ne abhen bapú syep bo mámbák chak chi mbák bábəhəh neka ne Yesu. ³¹ Eyo ékù sénsot be ebhé epu yěnyih ke? Wáwák! Mbák sémbóhəh neka ne Yesu, sékəm bebhé sayri.

4

Mandem ákù Ábraham ambak chak besí bhi
¹ Chəh séndem ye be yi éti Ábraham mmu achi chi-mbi ywese? ² Mbə Ábraham achi nyaka chak besí Mandem éti berítí betik ebhen yi ákù, mbə ntí achi ane yi ápanyu. Ke ápu kway nyaka beku nɔ besí Mandem. ³ Ekáti Mandem érəm be, “Mpok Ábraham abhəh neka ne Mandem, Mandem asot be yi achi chak besí bhi.” ⁴ Nkáp ane báchyè mmu ndü betik ebhen yi ákù chi enyih ene yi ábhəhəh bebhəh éti betik ebhə. Nkáp wu puyě akap. ⁵ Ke mmu ane ábhíkí fyə ntí chi ndü betik ke abhəhəh neka ne Mandem mmu ákù bé bə bebu mambak chak, chəh ansot yi be achi chak éti neka enen yi ábhəhəh ne yi. ⁶ Nkúbhé enyu yə kě Debhít areme nyaka be áfók áchi ne mmü ane Mandem ásóré be achi chak, yěndu abhiki kə yěnyih ene ékə be Mandem anchye yi áfók wu.
⁷ “Éri echa ntá bo abhen Mandem áfəhəhəh epih eyap ene bápú bhəere bebhé, antese bebu ebhap nkwo,
⁸ Éri echa ntá mmu ane Acha

ápú sət be abhəŋ bekwéné ɛti bebú bhi.”

⁹ Áfók wu achí ye chi ntá bo abhen básiep bhə, ke ntá bo abhen bapu syep bhə nkwo? Sérəm mbə enyũ Ekáti Mandem érəm be, “Mandem asət nyaka be Ábrahim achi chak besí bhi mpok yi ábhóŋó neka ne yi.” ¹⁰ Mpok Mandem ásóré Ábrahim be achi chak, mánaŋ basyep nyaka yi ke? Chi mpok bábhíkí re syep yi, puyɛ mpok manaŋ basyephe yi. ¹¹ Nsyép ane básiebhé Abraham ke achi nyaka eriŋ ene Mandem afyé yi amæet betəŋ be yi abhəŋ neka ne yi te mpok ane bábhíkí re syep yi. Mandem ákú nyaka nə be Ábrahim ambak chi-mbi ntá bo mankem abhen mánóko Mandem mpok bábhíkí re syep bhə, ne nta abhen neka enap ne Mandem nékú yi ásóré be bə bachi chak besí bhi. ¹² Abraham achi nkwo chi-mbi ntá bə abhen basyep bhə mbák bákòŋo bayarékak yi ndu babhəŋo neka ne Mandem, nkúbhé mbə enyũ yi áchi nyaka yɛ chi ndu mpok ane babhiki re syep yi.

*Bari*ep Mandem achi nta bo abhen bábhəŋ neka ne yi

¹³ Mandem afyé nyaka bariep be chəŋ Ábrahim ne bebhárébhə bhi mányie mmik. Epú nyaka chi ɛti Ábrahim abhære bebhé. Bɛfæet ndũ neka Ábrahim ke Mandem ásóré yi be achi chak. ¹⁴ Mbə bo abhen bábhære bebhé ke babhəŋ nyaka menyie mmik mbə neka eneka ne Mandem nechi chi ndéndem, ne mbə bariep ami nkwo abhiki bhəŋ ntí. ¹⁵ Ebhé étwò ne ntemsí Mandem ntá bo ndu bápú bhæere yə, ke nɛbhæet ane ebhé epú, mmu apu kway bekwɛn ebhé.

¹⁶ ɛtiyo ke echi be bariep Mandem achi chi ntá bo abhen babhəŋo neka ne yi, betəŋ be chi ɛti berĩndu ebhi ke yi ábhóŋó nyaka beku menyin ebhen yi afyé bariep beku ntá yɛntiki ebhárémə Ábrahim. Bariep ami apú chi ndiere ntá bo abhen bákòŋo bebhé, ke ntá bo bachak mankem nkwo

abhɛn babhɔŋ nɛka nɛ Mandɛm mbɔ Ábraham, tɛndu bɛsɛ mankeɛm sechi bebhárɛbhɔ bhi. ¹⁷ Echi mbɔ enyũ Ekáti Mandɛm éřɛm bɛ, “Nkɛ wɔ ómbák chi ntá bo beyă betɔk. Yi achi besí Mandɛm mmu yi ánókó, Mandɛm mmu ákù bawú mámpétnsem ndũ nepém. Yí áchye eyɔŋ bɛ enyĩŋ ene épú embak, émbak.” ¹⁸ Ábraham arɔŋ nyaka ambi menoko bariɛp Mandɛm. Are noŋ ambaka nɔkɔ nti yɛndu ébe nyaka mmɛt menoko bɛ bariɛp Mandɛm abhɔŋ befu tetɛp. Ěti yɔ, achí chi ntá bo beyă betɔk bekoŋo menyĩŋ ebhen Mandɛm aghati yi bɛ, “Chɔŋ bebhárɛbhɔ bhe mánja máncha.” ¹⁹ Ábraham anaŋ aghaka nyaka mbɔ mamié besa betay (100) nɛ arɔbhe sɔt mmɛt chi mbɔ ngú, nɛ árĩŋí bɛ ngɔré ywi Sará achi nkongɔré. Yě nɔ, ate kpirí ndũ nɛka eni nɛ Mandɛm, anoŋ nɔkɔ bɛ Mandɛm ankɛ mbɔ enyũ yi árémé. ²⁰ Arĩŋí nyaka bɛ bariɛp Mandɛm abhɔŋ befu tetɛp. Yi kemakati ye enyĩŋ ene Mandɛm árémé, ke abhóŋ nɛka nɛ Mandɛm andɔk nɔkɔ chi ambi nɛ anchye nɔkɔ yi kenókó. ²¹ Arĩŋí nyaka bɛ Mandɛm abhɔŋ betaŋ beku enyĩŋ ene yi afyé bariɛp beku. ²² Nɛ befuɛt ndũ nɛka eni, “Mandɛm asɔt bɛ Ábraham achi chak besí bhi.” ²³ Enyĩŋ ene básĩŋí bɛ Mandɛm asɔt yi bɛ achi chak besí bhi ebhiki yiŋi nyaka chi yi aywĩntí. ²⁴ Echi nyaka ěti yesɛ nkɔw ndu sɛnókó Mandɛm mmu ákú nyaka Yesu Acha ywese apɛtnsem ndũ nepém. ²⁵ Yi, Yesu, ke Mandɛm arɔ bɛ angu ěti bebú ebhesɛ, akɛ yi apɛtnsem ndũ nepém ndu beku bɛsɛ sémbak chak besí Mandɛm.

5

Séché sayri nɛ Mandɛm néne ěti Yesu

¹ Tɛndu séché ye chak besí Mandɛm néne ndu sébhóŋó nɛka nɛ Yesu, séché ndu kpák nɛ Mandɛm ěti enyĩŋ ene Acha ywese Yesu Kristo ákú ntá yesɛ. ² Kristo akɛ sébhɔŋ

mbi bebhak enyu ene berĩndu Mandem bebhak ne bhese befũet ndu neka enen sébhóńó ne yi. Ne sebhəŋ maŋák mbənyune sebhaka nti ndũ keném eken sébhəŋ chəŋ ne Mandem. ³ Ke mbəŋ enyiŋ ene echa eyə chi be sebhəŋ maŋák ndu besəŋəri ebhese mbənyune serinji be esəŋəri ekwak bhese sengək bete kpirí. ⁴ Ne béte kpirí ákwak bhese sémbəŋ epin ene étəŋ be séfũet nemə. Ne epin eyə ékə sembaka nti be chəŋ Mandem ankə mbənyu yi areme. ⁵ Ne mbák sébhəŋ nebhakánti, eyə épú twə bhese ne bekwéné. Sérinji be Mandem akəŋ bhese tontó, mbənyune akə be éfóŋe Bedyere mmu yi achye bhese ánkə ekəŋ eyi enjwi bhese anti.

⁶ Mpok ane séchí nyaka kebhəŋ betəŋ bekwak mmuet eyese, Kristo agũ ndũ nywəp enen Mandem ayabhe, be ákwak bhese bə bebú. ⁷ Étaŋ bé mmu ánkə begu éti mmu ane achi chak, yěndu mmu akway beka newú éti erítí mmu. ⁸ Ke Mandem atəŋ kpoŋoroŋ be yi akəŋ bhese ndu Kristo ágú éti yese mpok sebhuet nyaka bə bebú. ⁹ Těndu manəŋ Kristo áróŋə amik éti yese, Mandem ásət be séchí chak besí bhi néne. Echi mbəŋ tetep echa be Kristo əpeme chəŋ bhese be beběnti Mandem béké bhak ne bhese. ¹⁰ Mpok sébhuet nyaka bəmpap Mandem, yi akə sémpetnsem ntá yi, befũet ndũ newú Móywi. Ná ne néne, ené sépétnsem ntá Mandem? Echi mbəŋ tetep echa be Móywi apu nók bepeme bhese, těndu yi achi nepém. ¹¹ Ke mbəŋ ene echa eyə chi be sébhəŋ maŋák éti menyin ebhen Mandem afuere ntá Yesu Kristo Acha akə ntá yese. Yi Kristo ke ákú sépérénsem ntá Mandem.

Adam atwə ne newú, Kristo atwə ne nepém

¹² Bebú befũet ntá mmu amət ke bətwə fá amik, ne bebú ebhi bətwə ne newú. Nə ke echi be newú népə̀kə bo mankem mbənyune yěntiki mmu ákə bebú. ¹³ Bebú

ménarj bechi nyaka fá amik ke Mandem áku bebhé béfuét ntá Moses bétwó. Ke nebhuet ane ebhé epu bápú kwáy berem be mmu akwen ebhé. ¹⁴ Yě nɔ, bebú bébhɔŋ betarj amfáy bo mankem bebhɔ mpok Adam kpát beghaka mpok Moses, ne yě chi bo abhen bebú bhap bepu nyaka mbɔ ebhen Adam mmu ákwéné ebhé Mandem abhak mbɔ ane ábhóŋó nyaka bétwó. Ke apɛt abhak kekúrí ne mmu ane ábhóŋó bétwó. ¹⁵ Ke enyu ené Mandem átòŋ bhese berĩndu ěti Kristo echi kekúrí ne enyu ene Adam ákú bebú. Beyă bo bágu nyaka ěti bebú mmu amɔt, ke berĩndu Mandem beyă mbɔŋ becha. Enyu ene ke Mandem áchyè áfók ntá beyă bho ndéndem bekoŋo enyũ mmu amɔt, Yesu Kristo, átóŋó berĩndu. ¹⁶ Ne akap ane Mandem áchyè bho ndéndem achi kekúrí tontó ne akap ane bebú mmu wu amɔt bétwò ne wu. Bekoŋo bebú bhɔ memɔt Mandem atãŋ bo mankem ne bákwen manyé. Ke akap ané Mandem áchyè ndéndem bekoŋo bebú beyă bho ákú bo mámbák chak besí bhi. ¹⁷ Těndu bebú mmu amɔt bekɔ newú nébhɔŋ betarj amfáy bo mankem, echi mbɔŋ tetɛp echa, be bo mankem abhen Mandem átɔŋ bɔ beyă berĩndu ne áchyè bhɔ akap ndéndem ndu bekɔ bɔ mambak chak besí bhi, mámbɔŋ betarj ndũ nepém enap ndu besɔt awónem amfáy yěntiki enyĩŋ ěti enyĩŋ ene mmu amɔt, Yesu Kristo ákú.

¹⁸ Nɔ ke échí be, nkúbhé mbɔ enyũ bo mankem babhɔŋ nyaka bekwéné ěti bebú mmu amɔt, enyu eyɔ nkwɔ ke echi be mbɔnyune mmu amɔt ákú enyĩŋ émɔt eyɔ ene echi chak, bo mankem babhiki bhɔŋ békwéné, ke babhɔŋ nepém enen nebhiki bhɔŋ ngwenti. ¹⁹ Ne nkúbhé mbɔ enyũ netarjánti mmũ amɔt nékú bo mankem mámbák bɔ bebú, mmu amɔt ane ákú mbɔ enyu Mandem aghati yi, akɔ bo mankem mámbák chak.

²⁰ Mandem ákú nyaka ebhé entwɔ be bo mángó sayri be

bebú bhap beyă tontó. Ke mpok bo bákù nyaka beyă bebú mandək nəkɔ chi ambi, Mandem atón berĩndu ebhi enyu ené éyá mbəŋ échá, ²¹ be mbə enyũ bebú bétòŋ betəŋ ebhi amfay bho ndu bétwò ne nɛwú, berĩndu Mandem nkwo bebħŋ betəŋ amfay bho ndu békù bə mámbák chak besí bhi. Ne eyo ékù bə mámbóŋ nepém enen nebhiki bhəŋ ngwenti ěti enyih ene Acha ywese Yesu Kristo ákú.

6

Mmũ ane ábháré mmuet ne Kristo arəp chi mbə ngú

¹ Chəŋ séndem ye be yi? Séndók ambi beku bebú be berĩndu Mandem menja mencha ke? ² Wáwák! Bese bho serəbhe chi mbə bawú ndũ nté yeŋe ne bebú, séndók ambi beku bebú? ³ Băbhíkí riŋi be bese mankem abhen bájwítí be Mandem achem bhese ne Yesu Kristo, bájwiti nyaka bhese chi be sembək mbə be ségu nyaka ne yi mpok yi agu? ⁴ Echi ye mbə be manəŋ babheme nyaka bhese ne yi mpok bajwiti bhese, be nkúbhé mbə enyu Mandem Etayese ákú nyaka Kristo apetnsem ndu nepém ndu betəŋ ebhi ebhen beyă becha, bese nkwo sénkwáy bebħəŋ nepém nekɔ. ⁵ Těndu Mandem áchémé bhese ne Kristo ndu nɛwú eni, chəŋ sémbək ne yi mpok sépérensem ndu nepém nkwo mbə yi. ⁶ Sérinji be echi néne mbə be bágo nyaka nepém nesí enese ndu ekotákátí ne yi, be Mandem anchəŋti mmuet bebú ayese be seke peré bhak ndu kesemé bebú. ⁷ Echi nɔ mbənyune bebú bepú peré bhəŋ betəŋ amfay mmu ane ánánj ágú. ⁸ Těndu ségú ne Kristo, sénoko be chəŋ sémbək nkwo ne yi. ⁹ Sérinji be těndu Mandem akə Kristo apetnsem ndu nepém, yi apú peré gu wáwák. Nɛwú nebhiki peré bhəŋ betəŋ ndũ nepém eni. ¹⁰ Nɛwú enen yi agu, agú bechəŋti betəŋ nɛwú. Agú ndəŋ amət ndak amay. Ke nepém enen yi ábhónó nechi chi ndu bechye Mandem

kenókó. ¹¹ Bě nkwo bābhōj besot mmuet eyeka mbo be bāgu, ne be bābhíki pere bhōj yěnyij beku ne bebú, ne be bāchi nepém ndu bétok Mandem ndu yi áchémé bhe ne Yesu Kristo.

¹² Bǎké pere rō ye bebú mémbōj betaj ndū mmuet eyeka ene égùgu beku be mǎnkojō nōkō chi menyij ebhen yō ejwaka be mǎnku. ¹³ Yě mmu ywaka áke chye ye epókómuet eyi mbo enyij ene básot beku bebépti menyij ne yō. Ke chyě ka mmuet ntá Mandem mbo bo abhen mánánj bágú ke yi ákú bǎpetnsem ndū nepém. Ne chye ká bepókómuet ebheka ntá Mandem mbo menyijí betik ebhen básot beku chí menyij ebhen bechi chak besí Mandem. ¹⁴ Mbák mǎnku nō nkaysi beku bebú apu pere bhōj chōj betaj amfǎy yeka, tǎndu ebhé ebhiki pere bhōj betaj ndu nepém eneka, ne ndiere berĩndu Mandem ke bébhójō betaj ndu nepém eneka.

Bō Kristo bābhōj bebhak chak besí Mandem

¹⁵ Chōj séndem ye be yi? Séndók ambi beku bebú mbonyune ebhé ébhíki bhōj betaj ndū nepém enesé, ne berĩndu Mandem ke béróhé bhōj betaj ndū nepém enese ke? Wáwák! ¹⁶ Bābhíki riñi be mbák mǎnchyé mmuet ntá mmu beku chí menyij ebhen yi áyàn mǎnku, nō bāchi basem ntá mmu wu? Mmu ákway bekojō bebú, ne bebú mentwo yi ne newú. Mbák epu nō, mmu ákway bekojō Mandem, ne Mandem anku yí ambak chak besí bhi. ¹⁷ Ke sebhōj bekaka Mandem be yěndu bāchi nyaka ndu kesemé bebú, néne, bǎkōjō ne bati ayeka ankem, menyij ebhen bátójō nyaka bhe. Menyij ebhō ke báró amō yeka. ¹⁸ Mandem aféré be ndū kesemé bebú ne bǎrōp chi basem abhi be mǎnku nōkō chi menyij ebhen béchí chak besí bhi. ¹⁹ Nchí sōt erij ndū nepém ne ntí be méyàn mǎnjwimem

ndũ menyiy ebhen mérèm, mbonyune ébemuet be bak-wãṅwan mámbóṅ nejwímem ndũ menyiy ébhen. Nkúbhé mbó enyũ bãchyé nyaka bepókómuet ebheka ndũ kesem eken bekũ barak epúsí ne bebéptí menyiy bechak ebhen beyã mendək nəkɔ chi ambi, chyε ká bepókómuet ebheka néne mbó basem ntá Mandem be yi ankũ mǎmbák chak besí bhi enyu ene babhak nyájá.

²⁰ Ndũ mpok ane bãchí ndu kesemé bebú, bãbhíkí bhõṅ nyaka yěnyiy bekũ ne menyiy ebhen bechi chak. ²¹ Mpok eyo, bãbhõṅ nyaka ntiki nsáy ndũ menyiy ebhen bákũ, ebhen-ne bãbhõṅ ntíánwóp bekũ néne? Menyiy ebhõ bétwò chi ne nẽwú. ²² Ke néne, ené Mandem ánáj áfére be ndũ bebú, bãrɔp chi basem abhi, ne nsáy ane bãbhõṅó chi nepém enen nechi nyájá, ne ndũ ngwenti, bãbhõṅ chi nepém enen nebhiki bhõṅ ngwenti. ²³ Nsáy bebú chi nẽwú, ke akap ane Mandem áchyè ndéndem chi nepém enen nebhiki bhõṅ ngwenti ntá yěntiki mmu ane abháre mmuet ne Yesu Kristo Acha ywese.

7

Põl ǎsot eriy ndũ ebhé ene éyíjĩ nebhay

¹ Bõma, bãriji ebhe. Bãriji ye be ebhé ebhõṅ betaj ndũ nepém mmu chi ndiere mpok yi achi nepém? ² Nchí sɔt eriy ené ngɔré nebhay. Mpoknkem ane nném achi nepém ebhé égwòt yi ne nném eyi. Ke mbák nném agu, ebhé yo epu pere gwòt yi. ³ Mbák ngɔré achi ne mmu achak mpok nném ábhúét nepém, nɔ achi nkwené berwɔp. Ke mbák nném agu, ebhé ené égwóré yi ne nném epu pere bhõṅ betaj amfay yi. Ne mbák abhay mmũ chak, apú bhak nkwené berwɔp.

⁴ Bõma, enyu eyo ke echi ne bhe. Ebhé ébhíkí pere bhõṅ betaj ndũ nepém eneka mbonyune, beyiji ebhé,

bàgú nyaka ne Kristo mpok yi agu ndũ ekotákátí. Néne, bábhat mmuet ne mmu ane Mandem ákú yi apetnsem ndũ nepém be ankũ bhese sémbák bo abhen sékù berí ndũ betok Mandem. ⁵ Mpok ane sékòho nyaka menyìy ebhen bakwāḡwāḡ báyàḡ senkũ, ebhé ékú séré ḡwaka bekũ bebéptí menyìy ne mmuet eyese be menyìy ebho mentwò bhese ne newú. ⁶ Ke néne, ebhé ébhíkí pere bhḡy yēnyìy bekũ ne bhese mbonyune, beyìyì menyìy ebhen bégwóré nyaka bhese, sérḡp chi mbò bawú. Néne, sépet sépú ndũ kesem bekoḡo mbi bebhé ebhen basìyì mbonyune séròbhe koḡo chi mbi akò ane Efóḡó Mandem átḡḡ bhese.

Ebhé Mandem ékà séngò bebú bhese

⁷ Séndém ye be yí? Bebhæere ebhé chi bekũ bebú ke? Wáwák! Ebhé ke ékà bo mándìyì enyìy ene bebú bechi. Mbò ebhé ébhíkí rem be, “Óké fyè ngoḡo ndũ enyìyì mmu” mbũ mbíkí rìyì bebú ebhen bechi ndu befye ngoḡo ndu enyìyì mmu. ⁸ Ke ebhé eyò ékú nyaka mfyé ngoḡo ndũ menyìyì bho menyù ne menyù. Mbák ebhé épú, bebú bébhàk chi mbò enyìy ene éḡú. ⁹ Mpok achi ane mbíkí rìyì nyaka enyìy ene ebhé éyàḡ bo mankũ. Ke ndìyì nókó ebhé, ngó be nnàḡ nkwen nyaka ebhé, ne ngú. ¹⁰ Nkúbhé ebhé ene Mandem áyàḡ nyaka be enkũ me mbḡḡ nepém étwò me chi ne newú. ¹¹ Ebhé ene echi me anti éróbhe twò me chi ne newú. ¹² Séghò ye be bebhé menkem bechi nyájá. Yēntiki enyìy ene ebhé érèm echi nyájá, échí chak, ne eri.

¹³ Ke ebhé ené echi erítí enyìy étwò nyaka me chi ne newú ke? Wáwák! Bebú ke béfuéré ndũ erítí enyìy eyò étwò me ne newú. Ndu echi nò, séghò ye kponoroḡ be bebú chi enyìy ene ébébhé échá. Béfuèt ndu erítí ebhé Mandem, bebú bétwò bho ne menyìy ebhen bébébhé becha.

Nenu enen sɛ̀nù ne bebú

¹⁴ Sérinji be ebhé chí enyij ene éyíjǐ befóǵó ebhese. Ke nchí chí nkwaŋwaŋ ane achi ndũ kesemé bebú. ¹⁵ Mbíkí rinji menyij ebhen mǎkù. Mprú ká menyij ebhen méyàŋ beka. Nchí ká chi nkúbhé menyij ebhen mpábhé. ¹⁶ Tǎndu menyij ebhen mǎkù chi ebhen mbíkí kǵŋ beka, eyo étòŋ be nká be ebhé chí erítí enyij. ¹⁷ Sayri sayri, puyě chí me ke nchí ká ye bebéptí menyij. Chi bebú ebhen bechi me anti. ¹⁸ Ndíjǐ ye be yě erítí enyij epu ndũ nepém ena mbò nkwaŋwaŋ. Yě beri beru fu me anti. Yǎndu mbóǵó nti beka beri, mmuet apu me. ¹⁹ Mprú ká beri ebhen mbóǵó nti beka. Ke nchí ká bebéptí menyij ebhen mpu yaŋ beka. ²⁰ Ke mbák nchí ká chi bebéptí menyij ebhen mpu yaŋ beka, eyo étòŋ be, sayri sayri, puyě chí me ke nchí ká bò, chí bebú ebhen bechi me anti. ²¹ Echi ye chi mbò ebhé ndũ nepém ena be mpok méyàŋ beka erítí enyij, ebéptí enyij ke nchí ká. ²² Nkǵŋ ebhé Mandem ne nti ena nenkem. ²³ Ke ngò be ebhé echak échí ndũ amuet eya ené é̀nù ne nkaysi aya, énká nǵkò be mbak ndũ kesemé bebú ebhen bebhuet ndũ nepém ena. ²⁴ Eyá enyu ené éber echa! Chǵŋ agha ámfere me ndũ betañá nkaysi beka bebú ane átwò me ne nɛwú? ²⁵ Bakak ámbák ne Mandem mmu ákù nò befuet ndũ enyij ene Yesu Kristo Acha ywese ákú.

Echi ye be ndũ nkaysi aya, nchí ndũ kesemé ebhé Mandem, ke ndũ nepém ena mbò nkwaŋwaŋ, nchí ndũ kesem ebhé bebú.

8

Enyũ bo bákway bebhak ndu bákǵo Efóǵó Bedyere

¹ Néne, yě mbi apu ane Mandem árem be bo abhen bábhéré mmuet ne Yesu Kristo bákwen manyé. ² Nti achi be, ebhé Efóǵó Mandem mmu áchye me nepém

ndu nchemε mmuεt ne Yesu Kristo, έφέρέ με ndũ ebh  en  echyε betan bekũ bebũ ebhen b tw  chi ne newũ.

³ Bεbh  ebhen Mandem  chy  nt  Moses b bh k  kway nyaka bεpεmε bhεse ndũ bebũ ne nt  bε ndũ nep m enese mb  bakw nwan, s bh k  bh n nyaka betan bebh re bh . Mandem ke  p m  bhεse ndũ  t  mb n M ywi, ne y  atw  f  amik ne nep m  nkwanwan mmu  k  bebũ. Ne ndu atw  enyu y , akũ bε bebũ bekeperε bh n betan amf y bh . ⁴ Mandem  k  n  bε bεse bo s p  pεre k  chi ndũ betan ebhεse babh n mb  enyũ bakw nwan b k , ke s r bhε k  ch  ndu betan abhen  f n  Mandem, s mb n mbi bebhak chak bes  bhi mb  enyũ bebh  Moses b yan s mbak.

⁵ Bo abhen b k  chi beb pt  meny n beko o nep m bakw nwan, b bh re nti chi ndũ beb pt  meny n ebhen nep m bakw nwan n yan. Ke bo abhen b k  chi ber t  meny n beko o eny n ene  f n  Bedyere  r m, b bh re nti chi ndũ meny n ebhen  f n  Bedyere  k n . ⁶ Mb k mmu abh r  nti ndũ meny n ebhen bakw nwan b yan, ey   tw  yi chi ne newũ. Ke mb k mmu abh r  nti ndũ meny n ebhen  f n  Bedyere  yan, Mandem  chyε yi nep m ne kp k. ⁷ Mmu anε akaysi chi meny n ebhen bakw nwan b yan bekũ ach  m mpap Mandem. Ap  septim et beko o bebh  Mandem, ne ap  kway bekũ n  w w k. ⁸ Ne bo abhen b k n  chi nep m bakw nwan, b p  kway bekũ meny n ebhen b chyε Mandem man k.

⁹ Ke be b p  ko o nep m bakw nwan. B k n  chi  f n  Mandem t ndu yi achi ne bhe. Mmu anε  f n  Kristo apu ne yi ap  mmu Kristo. ¹⁰ Ke t ndu Kristo achi ne bhe, y  mmuεt eyeka ag g   ti bebũ, bef n  ebheka bechi nep m, mb nyune Mandem  k  b chi chak bes  bhi. ¹¹ T ndu  f n  Mandem mmu  k  Yesu Kristo  f  ndũ newũ achi ne bhe, ch n Mandem ankũ mmuεt eyeka ene

égù nkwo émpet émbak nepém ndù betañ Εφόγό Βedyere mmu achi ne bhe.

¹² Bõma, enyiy echi ene sébhógó beku, ke puyě be sebhəy bekojo menyiy ebhen bakwənyəy báyəy beku. ¹³ Mbák mmu yweka ánkógó menyiy ebhen bakwənyəy báyəy beku, ágú. Ke mbák mǎnkojo menyiy ebhen Εφόγό áyəy mǎnku chəy mǎmbəy nepém. ¹⁴ Yěntiki mmu ane ákòjo Εφόγό Mandem achí mmó Mandem. ¹⁵ Εφόγό Mandem áchyé bhe apú ku mǎmbak basem be mǎmpet mǎmbəy béchay. Εφόγό Mandem áku mǎmbak bə Mandem. Ne ndù betañ Εφόγό yěntiki mmu yweka ábhìji yi be, “Eta, Etayal!” ¹⁶ Eyo étəy be mbəy Εφόγό Mandem áchem ne bati yese ne áku sendijí be sechi bə Mandem. ¹⁷ Ne těndu séchí bə Mandem, chəy sémbəy áfók ane yi ábhúré ntá bəbhi, ne menyiy ebhen Mandem ábhúre ntá Kristo. Mbák sénká béchem mmuet ne Kristo ndù esəyəri eyi, chəy sénchem ne yi ndù keném eki.

Mandem ábhúre keném ntá yese

¹⁸ Beyijí besəyəri ebhen séghó néne, bépú yěnyiy ene mmu ákway beyenti ne keném eken Mandem áku chəy sémbóy. ¹⁹ Menyiy ebhen Mandem ághókó menkem ménəy ne beyă ekwak nywəp enen yi átəy krojorəy bo abhen bachi bəbhi. ²⁰ Echi nə mbənyune Mandem ákú be menyiy ebhen yi aghoko mémák chí ndéndem. Puyě bhə ke béyəy bebhak enyu yə. Mandem mmu ághókó bhə ke ákú be émbák nə. Ke berí béchí ambi. ²¹ Ne échí be chəy Mandem amfere menyiy ebhen yi ághókó ndù kesem anten menyiy ebhen béku bə mémpód be bə nkwo mémbéy mbi bebhəy keném mbə enyü bə Mandem bábəy keném. ²² Séríji be menyiy menkem ebhen Mandem ághókó bétəy mbə ngərə ane ághòk bebe mpok ánəysi. ²³ Ne puyě chi ndiere menyiy ebhen Mandem

ághókó κε βέghòk bebe, méntonη nòkò. Besé babhòη bo Mandem achyέ Efóηó Bedyere mbò akap ane mbi ané átòn be chòη sémbòη keném eken kebhuét ambi, sétòn nkwo, senonη nòkò be Mandem ansòt bese amuet mbò bóbhi. Nò chi be anchye bhese mmuet nkò. ²⁴ Mandem apémé bhese, mpok sébhàka nti ne yi. Mpok séghò menyìη ebhen sébhàka nti aré sépú pere ròη ambi bebhaka nti are. Agha ákway bebhaka nti ndu enyìη ene yi ánánη ábhòηó? ²⁵ Ke mbák sébháká nti ndũ enyìη ene sebhikire ghó, séròη ambi menonη yò ne ekébhéntí.

²⁶ Echi enyumòt be ndu sébhíkí bhòη betanη menikmuet mbò enyu sébhòηó beku, Efóηó Bedyere ákwak bhese. Yímbòη ànikmuet èti yese ansòk nòkò nsók enyu ene échá enyũ mmu ànikmuet ne eyòηónyu. ²⁷ Ne Mandem mmu árìηí menyìη ebhen bechi bhese anti arìηí nkwo nkaysi Efóηó Bedyere, mbònyune Efóηó Bedyere ànikmuet èti bo Mandem ke ákoηo chi nkaysi Mandem.

²⁸ Sérìηi be yèntiki enyìη ene éfákárí ne bhese, Mandem àsòt yò ankú bé éntwò ne beri ntá bo abhen bákòη yi, bo abhen yi ábhìηí bekoηo nkaysi yi. ²⁹ Échí nò mbònyune Mandem anánη arìηí nyaka bóbhi ambi ambi. Ndu echi nò, áyap bó nkwo beku be mándòp chi mbò Móywi. ³⁰ Ne bo abhen yi áyábhé, abhìηí bhò nkwo. Ne akú bo abhen yi ábhìηí mámbák chak besí bhi, ne bo abhen yi akú mámbák chak, akú mámbòη mbi bebhak ndũ nebhuet kenókó yi ne yi.

Ekòη Mandem ne bo abhen bábharé mmuet ne Yesu Kristo

³¹ Chòη sémpet séndem ntiki enyìη echak? Mbák Mandem achi ne bhese, agha ákway menu ne bhese ansòt awónem? ³² Mandem abhíkí kem nyaka Móywi be ake

bhəŋ esəŋəri. Aɾə yi be ankwak bhese mankem. Těndu yi áchyé nyaka yi ěti yese, sébhíkí ghə be chəŋ anchye bhese menyih menkem ebhen Efóŋó Bedyere áchye? ³³ Agha akway berem be bo abhen Mandem ayabhe be mambak abhi bákwn manyé? Mandem ke ákù bhə mámbák chak. ³⁴ Agha ákway berem be mántémsí bhese? Chí Yesu Kristo mmu ágú nyaka ke Mandem akə yi apetnsem ndū nepém ne achi ebhé awónem eywi, ne sayri sayri, ãnikmuet ěti yese ke? ³⁵ Agha ákway beferé bhese ndū ekəŋ ene Kristo ábhóŋó ne bhese? Chi nepém enen nétáná ke chi esəŋəri? Chi nenyok enen báchyè bhese ke chi nsay? Chi nchébhé nden ke nepá ane bə bápà bhese ke chi newáy ane bo báyan beway bhese? ³⁶ Échí mbə enyū Ekáti Mandem érəm be, “Ěti ye, bo báyan beway bhese mpoknkem. Básət bhese chi mbə ághóŋəmén ane báya berəŋ beway.”

³⁷ Wáwák! Ndū menyih ebhen menkem ebhen bėfakari ne bhese, Kristo mmu ákóŋó bhese áchye bhese awónem tontó. ³⁸ Ndíŋí be yěnyih épú kway beferé bhese ndū ekəŋ eyi. Newú nepu kway beku nə. Séchí chi nepém, ne nepém nepú kway beku nə. Bəángel Mandem bápú kway beku nə. Menyih ebhen bébhóŋó betəŋ amfay bėpú kway beku nə. Menyih ebhen bechi néne, ne ebhen bétwə ambi bėpú kway beku nə. ³⁹ Betəŋtí menyih bėpú kway beku nə. Yě chí mfay, yě chi mmik ápú kway beku nə. Ne ndū menyih ebhen Mandem ághókó menkem ye émət epu kway beferé bhese ndū ekəŋ ené Mandem ábhóŋó ne bhese ěti enyih ene Acha ywese Yesu Kristo ákú ndu bekwak bhese.

9

Mandem ayap nyaka bo Israel be mámbák bəbhi

¹ Με mmũ Kristo nchí rem chi tetep, mpú sénse. Ntĩ ena nkwo nérèm be nchí rem chi tetep, ne Efónó Bedyere árèm chi enyumot. ² Basémé aya me anti tontó ne ntĩ nésòḡori me anem mpoknkem ěti bõmaya, bo Israel, bo etak eya. ³ Yě chí béká newú ka be ntemsi Mandem ambak ne me, ne be yi amfap me ne Kristo mbák eyo ékway bekwak bõ mánókó Kristo. ⁴ Báchí bo Israel. Bó ke Mandem ásóré be mámbák bõbhi. Ntá yap ké yi átóḡó bediéré bhi. Anyũ nku chi ne bhõ. Ntá yãp ké yi achye bebhé. Bõ ké yi atòḡo enyũ bo babhòḡo bechye yi kenókó ne, ne bó ké yi afyé bariep. ⁵ Bó ke báchi bebhárébhõ Ábraham ne Áisek ne Jekóp. Ne bábhé Mpeme Mandem afyé nyaka bariep be àtò chi etak eyap. Bábhé yi chi ndũ nnerékere wu. Yí Kristo, achí Mandem ne abhòḡo betarj amfáy menyij menkem. Sémbítí yi mpoknkem. Amen. ⁶ Mpú rem be Mandem ànòk bebhure bariep amen yi afyé nyaka ne bo Israel. Puyě yěntiki mmu Israel ke achi mmũ Mandem. ⁷ Ne puyě bebhárébhõ Ábraham mankem ke bachi bõbhi tetep. Mandem arem nyaka be, “Befuæt ntá Áisek ké óbhòḡo chòḡo bebhárébhõ abhen mfyé bariep bechye wõ.” ⁸ Ene étòḡo be puyě chi bõ abhen bábhé mbõ yěntiki mmó achak ke bachi bõ Mandem. Chi bõ abhen bábhé bekoḡo bariep ami ke Mandem ásóré be báchí bebhárébhõ Ábraham tetep. ⁹ Bariep Mandem amõ ntá Ábraham achí nyaka be, “Nkúbhé mpok ane mmíé mbure, chòḡo mpetnsem, ne Sará ambé mómbakanem.” ¹⁰ Mandem abhiki fye bariep chi ndiere ne Ábraham, ke ne Rebéka nkwo mpok yi achi nyaka ne meniě befak ebhen chi mbi ywese Áisek afyé, ¹¹ yěndu bõ bábhuæt nyaka amem menië, kekũ yě bebú ne yě beri, ndu betòḡo be Mandem àyap mmu chi bekoḡo nkaysi ane yi ábhóḡó. Mandem apu yap mmu bekoḡo berítí menyij ebhi. Àyap mmu chi bekoḡo nebhiḡi ane

γί ἀβηίηί γι. ¹² Mandem ághátí Rebéka be, “Chōη mǎmbi ántók ane mónkwen.” ¹³ Echi mbō enyū Ekáti Mandem érēm be Mandem arem nyaka be, “Nkōη Jekóp, ke mpap Isau.”

¹⁴ Ndu echi nō, chōη séndem be yi? Bé Mandem apu chak ndū menyīη ebhen yi ákū ke? Wáwák! ¹⁵ Arem nyaka ntá Moses be, “Nchí ghō ntínso ne mmu ane měyaη beghō yi ntínso, ntōη berínti ntá ane méyaη betōη berínti.” ¹⁶ Échí ye be Mandem apu yap mmu chi bekoηo nkaysi bakwāηwāη, ne puyě chi bekoηo betāη ebhen mmu afyé beku betik. Āyap mmu chi ndu ághò yi ntínso. ¹⁷ Ekáti Mandem érēm be Mandem árem nyaka ntá Mfō Íjip be, “Nkū wō ómbák Mfō be ntōη betāη ebha wō amuet enyu ene mmik nkem ághok chōη έti ya.” ¹⁸ Eyo étōη ye be, Mandem āghō ntínso ne yě agha ane yi áyāη beghō yi ntínso, angwót ntī ne mu ane yi áyāη begwōt nti eni.

Mpokófu Mandem ābenti ne mpokófu āghō ntínso

¹⁹ Mmū ākway ye bebhēp be, “Těndu Mandem áyap mbō enyū nchí rem ne, ndaká yí yi ájì ye bho? Neyap ane yi áyāp bho apu tōη be mmu ákū chi enyīη ene Mandem ásòt betāη ebhi beku mmu anku?” ²⁰ Ke wō nkwā, ochí agha bekem epúítí ne Mandem? Enyīη ene ngoko-bete ásóré ntōp aní ékway berem ntá ngoko betē ntōp be, “Ndaká yí óghókó me chi enyu ene ke?” ²¹ Ngoko betē ntōp ábhíkí bhōη betāη amfay ntōp ndu beku mbō enyū yi akōηō ne ntōp ane yi aghoko? Apú kway menyōbheri ntōp ansōt mbōk aní ete ené bábhūere nyáná ndū bepa, ansōt ntōp áchák ani ete ene bákū menyīη ne yō manywōp ankem-ε? ²² Echi enyumōt ne enyīη ene Mandem ákú. Āyāη nyaka be bō mándīηí be yi ābè nti mpok bo bákú bebú ne be ábhōη betāη bétémsi bō bebú. Ke abhōη beyā ekébhéntí ne bo

abhen yi aghoko. ²³ Mandem ákù nyaka nò betəŋ enyũ yi ábhónó beyá keném ne enyũ áchye bhese mbək keném eki. Atóntí nyaka bhese ambi ambi be sémbón mbi bechwe ndũ nebhuet kenókó yi. ²⁴ Ne séchí bo abhen Mandem ábhíjí. Abhíjí bho, puyě chi ndiere bo Israel ke abhen bápú bo Israel nkwo. ²⁵ Echi mbə enyu ekáti ndemekepinti Hoseya érəm be Mandem arem nyaka be, “Bo abhen bapu nyaka ‘Böbha’ chəŋ mbiŋi bhə be böbha. Ne abhen mbíkí kəŋ nyaka, chəŋ mbiŋi bhə be ‘Abhen ekəŋ.’ ²⁶ Ne nkúbhé nebhuet ane ngati nyaka bhə be, ‘Bě bápú böbha’, aré chəŋ Me Mandem mmu nchí nepém ndem be, ‘Bächí böbha.’” ²⁷ Aisáya ndemekepinti Mandem arem nyaka ɛti bo Israel be, “Yěndu bo Israel baya mbə ɛsíep ene echi angəko manyu, Mandem əpeme chəŋ chi bəru bhap. ²⁸ Chəŋ Mandem antwó, antəŋ bo fá amik, yi ke chəŋti mpok, ndak amay.” ²⁹ Ne mbə enyu Aisáya areme nyaka be chəŋ emfakari, “Mbə Mandem Acha betəŋ menkem abhíkí naŋa rɔ nyaka mbək bho amem maneréket ayese mbə sémay mankem mbə bö Sódóm ne abhen Gomóra.”

Bo Israel bábhíkí noko nyaka Mbok Ndíndí

³⁰ Chəŋ séndem be yi ɛti barak ane? Enyiŋ ene sérəm chi be bo abhen bápú bo Israel, bábhíkí fye nyaka betəŋ ndu beyəŋ mbi bebhak chak besí Mandem. Yě nə, bábhak chak besí Mandem befuet ndũ neka enen bábhónó ne Yesu. ³¹ Ke bo Israel, bo báfýé nyaka betəŋ ndu bebhare bebhé, be mámbák chak besí Mandem, beku nə eyə ébhak chi ndéndem. ³² Eyə ébhak chi ndéndem ndaká yí? Nti achi nyaka be bə bákù nyaka berítí menyiŋ ndu menu bebhak chak besí Mandem, ekə bə kebəŋ neka ne Mandem be yi ankə bə mambak chak. Echi nyaka mbə be bo Israel báchíntí nekwén ndũ ntay enen nekwáy beku mmu

ankwen. ³³ Echi mbə enyũ Ekáti Mandem érèm be Mandem arem nyaka be, “Ghó ká, nchí bhũere ntay etək Síon enen nékù chəŋ bo mánc̣ḥíntí nekwén. Ntay enə chi setárébhé esen sékù bo mánkwen ěti yi. Ke mmu ane ánókó yi, apú bhəŋ chəŋ ntíánwóp.”

10

¹ Bǒma, enyĩŋ ene mǎyaŋ ne nti ena nenkem, nník nəkə mmuet ěti bo etək Israel chi be Mandem ampeme bhə. ² Nchí kway bete bhə ntísie be bə báfyè betaŋ bekoŋo Mandem, ke bábhíkí riŋi mbǒŋ mbi ane tetep. ³ Bábhíkí riŋi enyu Mandem ákù bo mámbák chak besí bhi. Mánù chi bekú wap mbi ane bə babhak chak besí bhi. Ěkú bábhíkí ka mbi ane yi ákù bo mambak chak besí bhi. ⁴ Kristo ákú be bebhé ebhen Mandem áchyé nyaka ntá Moses bekepere bhəŋ betaŋ, bé yěntiki mmu ane ánókó enyĩŋ ene Kristo akú ntá yi ámbák chak besí Mandem.

Mandem ǎpème yěntiki mmu ane ánókó Yesu

⁵ Moses asiŋ nyaka be mmu ane áyàŋ bebhũere bebhé Mandem be ambak chak abhəŋ bebhũere bebhé menkem ke ambóŋ nepém. ⁶ Ke enyĩŋ ene Ekáti Mandem érèm ěti enyũ mmu ane ábhàk chak besí Mandem ndũ yi ásíkí nti ne Yesu chi be, “Ké bhép mmuet be, ‘Chəŋ agha ankó amfay?’ ” [Nə chi be mmu abhəŋ chəŋ beko amfay, ansət Kristo, ansep fá amik ne yi.] ⁷ Ké bhép ye mmuet be, “Chəŋ agha ansep amik ndu etəkó bawú?” [Nə chi be, “Mmu abhəŋ chəŋ besep andək amik ndũ etəkó bawú bekú Kristo ampətnsem ndũ nepém.”] ⁸ Ekáti Mandem érèm chi be Eyoŋ Mandem chi enyĩŋ ene bǎkway beriŋi. Chi enyĩŋ ene mǎnáj bǎrémé ne echi amem bati yeka. Bǎkway menoko yə ndu yó echí amem manyu yeka ne chi nkúbhé Eyoŋ ére ke séghàti bhə. ⁹ Mbənyune mbák mmu andem kpoŋoroŋ be Yesu achi

Acha, ne anoko amem nti eni be Mandem akɛ nyaka yi áfú ndũ newú apetnsem ndũ nepém, Mandem ápeme yi.

¹⁰ Echi nɔ mbɔnyune, mmu ane ánókó Yesu Kristo ne nti eni, Mandem ákɛ yi ámbák chak besí bhi. Ne mbák ándem kpoɔroɔ be Yesu Kristo achi Acha, Mandem ápeme yi.

¹¹ Echi mbɔ enyu Ekáti Mandem érèm be, “Apú rɔ yě mmu ane ánókó yi ambɔɔ ntiánwɔp.” ¹² Yě mmu achi chi mmu Israel, ye apú mmu Israel, ewupsi épú aré. Nkúbhé Acha áre amɔt ke achi Acha bɔ mankem. Ne yi áchyè beyá áfók ntá yěntiki mmu ane ánikmɛt ntá yi. ¹³ Échí mbɔ enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Yě agha ane ánikmɛt ntá Mandem Acha be ankwak yi, Mandem ápeme yi.”

¹⁴ Ke ná bo bákway menikmɛt ntá mmu ane bó bábhíkí noko? Ne ná bákway menoko mmũ ane babhíkire ghók ěti yi? Ne ná bo bákway beghok ěti mmu wu mbák yě mmu abhíkí ghati bhɔ menyij ěti yi? ¹⁵ Ne ná bo bákway beghati Mbok Ndíndí mbák bábhíkí to bhɔ? Echi mbɔ enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Maɔák áya ěti bo abhen bekak ebhap bépɔkɔ bo be mándɔk mángati bho Mbok Ndíndí!” ¹⁶ Ke puyě bɔ mankem abhen bághókó Mbok Ndíndí ke báká yó. Échí mbɔ enyũ Aisáya areme be, “Acha, agha ánókó enyij ene séghátí bhɔ?” ¹⁷ Echi ye be mmu ághok ke anoko, ne mpok bághàti bho ěti Kristo, bo bághòk Mbok Ndíndí.

¹⁸ Ke mbɔɔ enyij bebhep. Bo Israel, bábhíkí re ghók Mbok Ndíndí ěti Kristo ke? Băghok. Echi mbɔ enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Eyoɔ ene básóré béghátí bhɔ mbok, ékɔ eghaka yěntiki nebhuɛt fá amik, yě chí ndũ bebhak ebhen bésábhé nekɔ tontó.” ¹⁹ Ke nchí bhɛp be, bo Israel bábhíkí jwi nyaka mmem ke? Bájwimem mbɔnyune Mandem árèm mbɔ enyũ Moses ásíjé be, “Chɔɔ nkɛ mǎmbɔɔ mpabhamík ne bo abhen bábhíkí bhɔɔ etɔk. Chɔɔ nkɛ bati

ámbe be amem ěti bŏ betək bechak abhen bachi bechiŋtĭ bho.”²⁰ Ne Aisáya arem nyaka nkwo kebŏhŏ becháy be, Mandem arem be, “Bo abhen bápú yaŋ nyaka me bágŏhŏ me. Ntŏŋ mmuet ntá bo abhen bápú bhep me.”²¹ Ke ěti bo Israel, Mandem arem be, “Nywŏp nenkem, nsá amŏ, nník nŏkŏ mmuet be mámpetnsem ntá ya, ke bŏ bátŏŋ chi netaŋánti. Bŏbhen bákù chi eyap enyu.”

11

Mandem āghò bo Israel ntínso

¹ Nchí bhep ye be Mandem aguer bo Israel ebhi ke? Wáwák! Membŏŋ nchí mmu Israel ne ebhárémŏ Ábraham ne mfũ ndũ nneréket amŏt ane Benjamin achí chi-mbi.

² Mandem abhíkí guer bŏbhi abhen yi áyábhé te ndũ nebhŏnet ebhi. Băbhíkí riŋi enyiŋ ene Ekáti Mandem érèm ěti ndemekepĭnti Eláija ndu yi ághàti nyaka Mandem menyŋ, anji nŏkŏ bo Israel? Yi ārèm nyaka be,³ “Acha, bo abhen báwáy baremé kepĭnti bhe ne mámokoti bebhak ebhen séchyè wŏ akap. Me awánti ke ndóbhé ne báyaŋ beway me nkwo.”⁴ Mandem akémé nyaka yi be yi? Akeme yi be, “Mbúrè bo nka tándrámŏt (7000) abhen bábhíkí níkmuet ntá mandem nsé ane bábhiŋi be Bál.”⁵ Echi enyumŏt echŏŋ. Băru bo bachi ndũ nkwo bo Israel abhen Mandem áyábhé ěti berĭndu ebhi.⁶ Ne mbák ayap bhŏ chi ěti berĭndu ebhi, nŏ chi be, abhíkí yap bhŏ ěti enyiŋ ene bŏ bákú. Mbŏ ayap bhŏ chi ěti enyiŋ ene bákú, mbu épú be ákù bŏ beri ndéndem.

⁷ Eyo éghàti bhese be yi? Chí bé bo Israel bábhíkí ghŏ nyaka enyiŋ ene bŏ báyaŋ. Băru bhŏ abhen Mandem áyábhé ke bágŏhŏ nyaka yŏ. Mbák chí báchák, bágwŏt nyaka bati yap amem⁸ mbŏ enyũ Ekáti Mandem érèm be,

“Mandem áku bə báké riŋi enyiŋ, áchye bhə amík ane ápú ghə mban, ne batú ane apu ghok mban, ne nə ke bə bachí kpatε echəŋ.” ⁹ Debhít nkwo árem nyaka be, “Menyiŋinyie bhap mémbak nta ene ékəm bə, mémbak enyiŋ ene ékə mándiŋi nekwén enen bákwéné, be Mandem ántémsí bhə. ¹⁰ Eri be amík ágiri bhə be báké ghə mban, ne bé esəŋəri ényíré bhə amik mpoknkem.”

¹¹ Mpet nchí bhep ye be, mpok bo Israel báchiŋtí nekwén, bákwén ndak ámay ke? Wáwák! Ke éti bebú bhap, bo abhen bápú bo Israel, bábhəŋ mbi ane Mandem ápeme bhə. Mandem akw nə be bo Israel mámbóŋ mpabhamík ne bo abhen bápú bo Israel, bé Mandem ampeme bhə bo Israel nkwo. ¹² Těndu bebú bo Israel békú Mandem áyéré bo abhen bápú bo Israel, ne těndu bo Israel bákwéné bekw enyiŋ ene Mandem áyàŋ nyaka be mánkə, eyə ékú Mandem ayet bo bachak tontó. Chəŋ Mandem ápú chye mbəŋ beyá áfók ane áyá áchá ntá bo bachak mpok ane bo Israel mankem bápεtnsem ntá yi ke?

Enyu Mandem ápémé bo abhen bápú bo Israel

¹³ Néne, nchí rem ntá yeke bo bápú bo Israel, těndu nchí munto ntá yeke, bé mpú sət betik ebha mbə ndaká ntok, ¹⁴ ndu nchí yaŋ be bə etək eya mámbóŋ mpabhamík, mánjaŋ bebhak mbə bhe. Eyə ékwáy bekw be mbək eyap mántíknssem ndū bebú bhap be Mandem ápémé bhó. ¹⁵ Těndu negúép ane Mandem ágúebhé bo Israel ebhi ákú be bo abhen bápú bo Israel mámbóŋ mbi bebhak ndū kemure ne Mandem, mpok Mandem apεt asəre bo Israel amuεt, chəŋ eyə énkwak ná? Chəŋ énkə be bawú mámpεtnsem ndū nepém ke? ¹⁶ Mbák mǎnkú bret, mǎnchyé ane bǎyámbi bákú ntá Mandem, nə bret achak

nkem achi brɛt Mandem nkwɔ. Nɛ mbák bakaɲánɔk achi ntá Mandem, nɔ batábhénɔk eyɔ nkwɔ achi chi ayi.

¹⁷ Mbák mámkpót mbɔk batap enɔk ólif mámfere ndũ enɔk ene bápí, mánsɔt ye batap enɔk ólif ene bábhíkí pí mambat ambi-enɔk ene bápí, nɔ nenyíé batap anɛ bábháré néfũ chi ndũ enɔk ene bápí. Bo Israel abhen bápú bo Israel báchí mbɔ batap enɔk ene bábhíkí pí. ¹⁸ Báké yɔɲ ye mmuét nɛ bo abhen bachi mbɔ batábhénɔk anɛ bákpót báguébhé ebhi. Mbák báyòɲ mmuɛt, báké ghɔkɔntik be puyɛ be ke bákémé bakaɲ enɔk. Bakaɲ éɲɔk ke ákémé bhe tɛndu báci chi batábhé enɔk. ¹⁹ Bákway berem be, “Mandem aféré nyaka mbɔk batábhénɔk be ambat bhese ndu enɔk.” ²⁰ Échí tetɛp. Mandem aféré nyaka batap enɔk mbɔnyune bábhíkí noko Mbok Ndíndí ěti Yesu Kristo. Mbák chí be bho bápu bo Israel, báci batábhénɔk chi ěti bábhónó neka nɛ Yesu Kristo. Báké yɔɲ ye mmuét. Cháy ká Mandem. ²¹ Bák ká nɔ mbɔnyune tɛndu Mandem aféré nyaka mbɔɲ batábhénɔk ene bapí, chɔɲ amfere be bho bábhárebhat nkwɔ mbák bábhíkí noko.

²² Ghɔ yeka ndũ Mandem are bhɔɲ berĩnti nɛ ndũ yi achi kíkírík nkwɔ nɛ bo. Achí kíkírík nɛ bo abhen bákwéné ndũ be bá. Ke ntá yeka, áɔɲ berĩnti mbák mándɔk ambi beku mbɔ enyũ yi áyàɲ. Mbák épú nɔ, ákpɔt be nkwɔ amfere ndũ enɔk. ²³ Nɛ mbák bo Israel mángúpsí bati yap mánoko Mbok Ndíndí ěti Yesu, Mandem áśɔt bho anku be mámpet mambak batábhénɔk ene bapí. Yi abhɔɲ betap beku nɔ. ²⁴ Mbák Mandem aféré be bo abhen bápú bo Israel ndũ enɔk ólif ene bábhíkí pí abhat ndũ ene bápí, mbák yi ákway beku enyíɲ mbɔ eyɔ, nɔ echí mandú enyíɲ ntá yi bekeɛ bo Israel ndũ nebhuɛt anɛ achi nyaka awap, tɛndu bɔ ke bachi mbɔɲ batap enɔk ólif ene bapí.

Mandem äghò bö mankem ntínso

²⁵ Bõma, mēyaŋ māndiŋi enyiŋ ene echi bhésé bhésé keka mānkaysi be bābhəŋ beyǎ keboŋ. Echi be bo Israel abhen bāgwóré nyaka bati yap bápú gwət chəŋ yə mpoknkem. Ébhak chəŋ chi kpaté beghaka mpok ane mpáy bo abhen bápú bo Israel, abhen Mandem áyábhé, mánoko. ²⁶ Énánġ émfákáří enyu eyə, Mandem äpeme bo Israel mankem. Echi mbə enyŷ Ekáti Mandem érəm be,

“Chəŋ mmu amfú etək Síŋn ane

ǎfere bo Mandem ndŷ esəŋəri.

Chəŋ yi amfere epiŋ bébyak Mandem

amuet bebhárébhə Jekóp.”

²⁷ “Mpok mféré bebú bhap,

chəŋ ene embak

mbə enyŷ nyú nyaka nku ne bhə.”

²⁸ Bo Israel bachi bömpap Mandem mbənyune bábhičí noko Mbok Ndíndí ěti Yesu Kristo. Éfakari nə ěti yeka bo bápú bo Israel be mbi ámbák Mandem ámpémé bhe. Ke bo Israel báchí mamæere Mandem mbənyune yi anánġ ayap nyaka bhə ěti bachĩmbi bhap. ²⁹ Éčí nə mbənyune mbák Mandem ayap mmu ne ayeť yi, apú pere wupsi nti eni ne mmu wu. ³⁰ Ndŷ mpok ane áfuéré ansem, be bho bápú bo Israel bătəŋ nyaka ntí ne Mandem, ke néne, Mandem äghò bhe ntínso ěti netanġánti bo Israel. ³¹ Enyumət ke echi be néne, bo Israel bătəŋ ntí ne Mandem be nkúbhé mbə enyŷ yi äghò bhe ntínso, ángó bó nkwo ntínso. ³² Mandem aró bo mankem mānchwe ndŷ kenəŋ ěti netanġánti enap be yi angə bhə mankem ntínso.

Sémbítí Mandem

³³ Ghó ká, Mandem achik achá! Neriñíndak eni neyă néchá, ne aríní yěntiki enyíñ. Yě mmu apu kway beríñi enyũ nkaysi ayi áchí Yě mmu apu riñi enyũ yi ákù menyíñ.

³⁴ “Agha áríní enyíñ ene Acha ákàysi? Agha ánánj áchí nchye maníé ntá yi?” *

³⁵ “Agha ánánj áchyé Mandem enyíñ ené yi áyàñ Mandem ankeme yi yó?”

³⁶ Yi ke aghoko menyíñ menkem ne menyíñ menkem bechi chi ndũ betañ ebhi, ne menyíñ menkem bechi chi ndũ bechye yi kenókó. Sénchíe yi kenókó mpoknkem. Amen.

12

Mũnkwo abhəñ bechye mmuet ntá Mandem

¹ Bǒma, ndu echí mbə enyũ nchí rem nəkə, ne ɛti ntínso Mandem ne bhese, nchí kwen be bekak berem be mǎnchye mmuet eyeka enkem ntá yi mbə akap ane achi nepém, ne nyánjá, ne ane yi akəñə. Eyə ke echi esayri mbi bechye Mandem kenókó. ² Bǎké koño ekakáneko ené bǒ mmik. Dó ká Mandem ángúpsí nepém eneka. Ákù nə ndu áchyè bhe nkaysi nkə. Eyə ékù mǎndíñi enyíñ ene Mandem áyàñ. Yó éri, yó ke échyè yi mañák, ne yó ke éri échá ndũ yěntiki mbi.

³ ɛti beríndu ebhen Mandem átóñó me, nchí rem ntá yeka mankem be yě mmu ake sət mmuet yi mbə be achá enyũ mmu yi achi. Ke ámbóñ chi nkaysi ane achi chak ɛti enyu ene yi achi, békóñó ení neka enen Mandem áchyé yi. ⁴ Echi nkúbhé mbə mmuet nkwa ane achi amət, yě nə, abhóñ beyă berókómuet ne yěntiki epókómuet ebhəñ ebhi betik. ⁵ Enyu eyə ke echi ne bhese. Yěndu séyá, séchí mbə mmuet amət mbənyune séchem mmuet ne Kristo. Yěntiki

* ^{11:34} Echi mbə enyu básíní amem ekáti Aisáya 40.13 ne amem Job 41.3.

mmu achi ne bati nkúbhé mbò enyũ yěntiki epókómuet echi ne bechak. ⁶ Mandem achyé yěntiki mmu yese ayi akap bekoŋo berĩndu ebhi ne bhese. Yěntiki mmu ánkũ ye ebhi betik ne aywi akap. Mbák Mandem achyé mmu akap berem kepĩnti mmu wu abhõŋ bekũ nõ bekoŋo enyu ene yi anoko Mandem. ⁷ Mbák Mandem achyé mmu akap bekwak bho, ánkwák bho. Mbák chí akap betõŋ bho, ántõŋ bho. ⁸ Mbák mmu abhõŋ chi akap befye bo nti, eri yi ankũ nõ. Mbák mmu ábhõŋ akap bechye bo menyĩŋ, ánkũ nõ ne awó fúú. Ne mmũ ane ábhõŋó akap bebhak mũnti, ánkém bo abhen bachi anten yi sayri. Ne mmũ ane ábhõŋó akap betõŋ bo berĩnti, ánkũ nõ ne maŋák.

⁹ Kõŋ ka bati ne ekõŋ ené tetep. Pap ka barak abúabu. Kém ká sayri yěntiki erítí enyĩŋ. ¹⁰ Kõŋ ka bati mbò bõ nnereket Mandem. Bõŋ ká beyã ekwak ndu bechye bati kenókó. ¹¹ Fíé ká betaŋ ndu bekũ betik, bãké bhak babhõt. Kũ ka betik Yesu Acha ne bati ayeka ankem. ¹² Bõŋ ká maŋák ndũ menyĩŋ ebhen bãbháká nti aré be Mandem ankũ ntá yeka. Bõŋ ká ekébhéntí ndũ mpok esõŋõri. Ník nókó ká mmuet mpoknkem. ¹³ Kwak nókó ká bo Mandem abhen eyap épú, mãnsyepi nõkõ mankõ amem beket ebheka sayri.

¹⁴ Mbák bo báchyè wõ esõŋõri ěti õchí nkoŋo Yesu, níkmuet be Mandem anjet bhõ. Ké rem be eyak embak ne bhõ. Ník chí mmuet be Mandem anjet bhõ. ¹⁵ Ŋák ka ne bo abhen bábhõŋó maŋák. Dí ká ne abhén bachi ndũ nedĩ kebho. ¹⁶ Bák ká eyõŋ émõt ne bati. Bãké yõŋ mmuet, fyé ka mmuet ne yě chí bo abhen bápú yěnyĩŋ. Bãké kaysi be bãriŋi yěntiki enyĩŋ.

¹⁷ Bãké keme bebú amfay bebú. Káysí nókó ká bekũ chi menyĩŋ ebhen beri besí bo mankem. ¹⁸ Yěntiki mmu yweka abhõŋ bekũ yěntiki enyĩŋ ene yi ákway bekũ be

ambak kpák ne bo mankem mpoknkem. ¹⁹ Abhen ekoh, yě mmu ywéka áké keme kémbé. Dǒ ká Mandem antemsi mmu ane ákú nti bebú mbonyune Ekáti Mandem érèm be Mandem arem be, “Me ke mbóhó békéme kémbé. Me ke nchí kap mmu ndũ enyih ene yi ákú.” ²⁰ Enyih ene bǎbhóhó beku chi bekojo enyih ene Ekáti Mandem érèm be, “Mbák nsay añu mũmpap aywe, chye yi nenyíé. Mbák manyier ákwák yi, chye yi manyier ányú. Mbák bákù nò, ébhak mbò be bǎtò kefikisí ngó anti mũmpap aywe, ne eyo ékù mũmpap ámbóhó ntíanwóp.” ²¹ Bǎké rò barak abúabu amboh betah amfay yeka. Ku nókó ká chi beri be, mǎmboh betah amfay barak abúabu.

13

Yěntiki mũnkwo abhoh beghok bǒbati bhi

¹ Yěntiki mmu yeka abhoh beghok bǒbati mbonyune Mandem ke áyàp mmu ane ákè m etók ne yi ke afyé abhen bachi néne. ² Ndũ échí nò, mmũ ane átànti ne bǒbati átànti ne bo abhen Mandem afyé be mankem etók. Bo abhen bákù nò bǎbhìjì chi ntemsi amuet. ³ Mmu ane ákù beri ábhíkí bhoh becháy bǒbati. Bo abhen bákù bebéptí menyih bǎbhoh bebhoh becháy. Mbák ðyàh be óké bhoh becháy ne bǒbati, bák mmũ ane ákù menyih ebhen bechi chak. Mbák ðkà nò, bǒbati bǎbhòh marják ne wò. ⁴ Mũnti etók ákù chi betik Mandem ndu bekwak bhe. Ke mbák ðkà bebéptí menyih, òbhoh béchay yi mbonyune betah ebhen yi ábhóhó bépú ndéndem. Mandem achyé yi betah chi be antemsi nókò bo abhen bákù bebéptí menyih. ⁵ Mmu abhoh ye besepiti mmuet ntá bǒbati. Ne mmu áké ku nò chi ndu áchày be Mandem ake ku bo mántemsi yi. Ntí achak achi be ntí mmu néghàti yi be eri beku nò.

⁶ Chi ěti γο κε bǎchye nkwo nkábhénti. Bǒbati bákù chi betik Mandem ndũ yěntiki enyiŋ ene bə bǎbhóŋó beku. ⁷ Chié yé ka yěntiki mǔnti enyiŋ ene bǎbhóŋó bechye yi. Mbák chi nkábhénti ke mmu ábhóŋó bechye, ányché. Mbák chí nkáp ane mmu ábhóŋó bechye ndũ menyiŋ ebhen yi ábhóŋó, ánkǔ nɔ. Mbák mmu abhəŋ besəpti mmuet ntá achak, ánséptí mmuet ntá yi. Ne mbák mmu abhəŋ bechye kenókó ntá achak, ányché yi kenókó.

Bǒnkwo bákəŋ bati

⁸ Bǎké kem mmu barem ke kwə. Barēm amen bǎbhóŋó berəŋ ambi bekem bo chi amen bekəŋ bə. Mmu ane ákóŋ bo ábhəre bebhé Mandem menkem. ⁹ Bebhé Mandem bérəm be, “Ǿké kwen berwəp” ne, “Ǿké way mmu” ne, “Ǿké ghep aghəp” ne, “Ǿké fye amík ndũ enyiŋí mmu achak.” Ebhé émot épókó ebhen menkem ne bechak nkwo. Ne ebhé eyə érəm be, “Kəŋ nti nkwa mbə mmuet eyə.” ¹⁰ Mmũ ane ákəŋ bo apú kə bhə bebé. Enyu eyə ke echi be bekəŋ bo chi bebhəere bebhé menkem.

¹¹ Ndu berəŋ ambi, bǎriŋi mpok ane sechi aré néne. Mpok ménéme ndũ kenó akway mbənyune mpok ane Mandem ánaŋa bepeme bhese achí kekwot néne achá mpok ane sébho nyaka menoko Yesu Kristo. ¹² Beti ménəŋ bəfueɛt, ne nywəp nebho beyi. Séndó ye menyiŋ ebhen bo bákù amem ejuri, sénsət menyiŋí nenu ebhen sébhóŋó menu ne bhə ne nywəp ámfay mbə bo abhen mánaŋ báfú ndũ ejuri. ¹³ Sémbóŋ erítí ekakánekwə mbə bo abhen bákò ne nywəp ámfay. Séké chwe ndũ bepá ebhen bo mányù mmém mánkwen, ne mámbə barak épúsí. Ne séké fye mmuet ndũ baraká kebheere ne barak épusi achak. Séké chwe ndũ bétájá, ne mpabhamík. ¹⁴ Ke dǎ ká Yesu Kristo Acha ámbəŋ betəŋ ndũ nepém eneka enyu ené bo báyiŋi bhe mándiŋi enyu mmu yi achi mbənyu bayiŋi mmu

mandiŋi nden ane yi afyé amuet. Ne báké chye mbi ntá berɔ̄ meniŋ ebhen nepém nkwaŋwaŋ néŋwàka be bo máńka.

14

Bõnkwo báké byak ne báké ji bati

¹ Sɔt ka bõnkwo abhen bábhíkíre sene ndũ baraká Mandem amuet. Ke báké kém epúítí ne bho ɛti ayap nkaysi. ² Sénsɔt ndaká nenyie meniye. Mmũ amɔt ákway menoko be yěntiki enyiŋ éri meniye. Achák ane ábhíkí sene ndũ baraká Mandem andem be yí ányie chi nenyíe enen bákwaná. ³ Mmu ane ányie yěntiki enyiŋ áké byak ane apu nyie mbək meniŋ. Ne mmũ ane apu nyie mbək meniŋ áké ji ane ányie yěntiki enyiŋ mbɔnyune Mandem aka yi. ⁴ Ɔchí agha beji mmɔbetok mũchak? Mmu ane akway berem be mmɔbetok aka sayri, ne yě chi ebúbu, chí chi-betik aywi. Mmɔ betok apú kwen mbɔnyune Acha abhõŋ betan bekũ yi ánté sené.

⁵ Mbək bo básɔt mbək manywɔp be acha achak. Bachak básɔt manywɔp ankem be achi enyumót. Eri mbõŋ mmu angɔ be enyiŋ ene yi ákaysi amem nti eni echi chak. ⁶ Bo abhen básɔt mbək manywɔp be acha achak bákũ nɔ chi bechye Acha kenókó. Mmũ ane ányie yěntiki enyiŋ ákũ nɔ chi bechye Acha kenókó, tẽndu áchyè Mandem bakak ke anyie yɔ. Ne mmu ane apu nyie yěntiki enyiŋ ákũ nɔ chi ndu áyàŋ bechye Acha kenókó nkwo ne áchyè bakak ntá Mandem. ⁷ Yě mmu apú nepém be achi ndũ mmuet yi. Ne yě mmu apú gu be achi ndũ mmuet yi. ⁸ Mbák séchí nepém, chí be sénchíe Mandem kenókó. Ne mbák ségù, ségù chí be sénchíe Mandem kenókó. Ndũ echi nɔ, ye séchí chí nepém, ye ségù gu, séchí chí awɔ Mandem. ⁹ Ɛtiyɔ kě Kristo ágú, ápétnsem ndũ nepém be ambak Acha ntá bo abhen báchí nepém ne abhen bágú. ¹⁰ Ndu echi nɔ, ndaká yí óji

nti mǔnkwō ḗti menyih ebhen yi ákù? Yě chí wō nkwo, ndaká yí óbyàk nti mǔnkwō ndũ yi ábhíkí ka beku yěntiki enyih ene ókù? Chōh bese mankem sēnte ndũ manyé besí Mandem. ¹¹ Échí mbō enyũ Ekáti Mandem érēm be, “Acha árem be,

‘Nkúbhé mbō enyu echi tetep be nchí nepém, enyu eyō ke echi tetep

be yěntiki mmu abhōh betep mánén besí bha.

Ne yěntiki mmu abhōh berem

ne nnyu ywi be, Me Nchí Mandem.’ ”

¹² Echi ye be yěntiki mmu abhōh bete besí Mandem andem yěntiki

enyih ene yi ákú.

Mǔnkwō ake ká nti ankwen ndũ bebú

¹³ Séké pere ji ye batí bōnkwo, ke enyih ene eri chi be bāke ká yěnyih ene ekway beku nti mǔnkwō ankwen ndũ bebú. ¹⁴ Ndũ bāchémé mmuet ne Yesu Acha, membōh ndíhí sayri be yě nenyíé nérú enen nepu pérép besí Mandem. Ke mbák mmu ánkáysí be mbók nenyíé nepu pérép, nō nérú bhak pérép ntá yi. ¹⁵ Mbák enyũ enyih ene wō ónyie échyè nti mǔnkwō esōhōri, nō ōpú pere ká menyih ne ekōh. Óké rō enyũ nenyíé enen ónyie néntwō ne ménémé ntá nti mǔnkwō mbōnyune Kristo agu nyaka ḗti yi nkwo. ¹⁶ Óké rō be enyih ene ókáysí be eri éndóp chi enyih ene bo básòt berem ebúbu ḗti ye. ¹⁷ Nném enyih ntá bo abhen Mandem achi Mfō wap puyě chi nenyíé menyie ne mmem menyu. Nném enyih chi bebhak chak besí Mandem, ne bebhak kpák ne batí, ne bebhōh maḗák amen Efóhó Bedyere áchyè. ¹⁸ Mbák mmu ákù betikí Kristo enyũ eyō, Mandem ábhōh maḗák ne yi, ne bo bárēm be yi ákù sayri. ¹⁹ Éri ye be sémfyé betan ndu beku menyih ebhen békù sémbák kpák ne batí, ne be sémfyé betan beku

menyiḡ ebhen békwàk bati bönkwo mango ndu neka enen bábhónó ne Mandem. ²⁰ Óké chonṡi betik Mandem ḡti nenyíé. Yěntiki nenyíé chi enyiḡ ene bo bákway menyie. Ke epu chak mbák ónyie menyih ebhen békù bati bönkwo mǎnkwen ndü bebú. ²¹ Echí chak be óké nyie nnya, ne be óndó menyu mmém, ne be óndò beku yěntiki enyü enyiḡ ene ekway beku nti mǔnkwo ánkwén ndü bebú. ²² Enyiḡ ene ókáysí ḡti barak ane, dḡ yo énjíjí chí wò ne Mandem. Éri echa ntá mmu ane áríjí be enyiḡ ene yi ákù echi chak, ne nti eni nepu soḡori yi amem ḡti enyiḡ eyo. ²³ Mbák mmu ámakati nenyíé enen yi áyàḡ menyie, yě nò, andòk ambi anyíé nó, nò abhḡḡ bekwéné besí Mandem ne ntí be ànyie nenyíé enen yi ábhíkí noko be echi chak be yi ányíé. Mbák mmu ákù enyiḡ ene yi anoko be epu chak, nò ákú bebú.

15

Bönkwo mánku menyih ebhen bedi sayri nta bö bachak
¹ Bese bho séséné ndü neka enese, sébhon bekwa nòkò bo abhen bábhíkire sene ndü neka enap ne Mandem. Séké ku nòkò chi ndiere menyih ebhen béchye mmuet eyese maḡák. ² Yěntiki mmü ywese abhḡḡ beku enyiḡ ene ékù bönkwo mámbón maḡák ndü bekwa bhò be mángó ndü neka enen bábhon ne Mandem. ³ Kristo abhíkí ku nyaka chi menyih ebhen béchye yímbon maḡák. Ke éfákari ne yi mbò enyü Ekáti Mandem érèm be, “Nsòk ene bo abhen básòkoti nyaka wò ékwén me amuet.” ⁴ Yěntiki enyiḡ ene echi amem Ekáti Mandem básih yo chí ndü beton bese menyih ḡti Mandem be sémbon ekébhéntí ne be mémfyé * bhese nti. Eyo enkü ye sémbaka nti be chon barier Mandem amfú tetep. ⁵ Měnikmuet be Mandem mmu áchyè

* 15:4 15.3, ḡhò Ekáti Bakway 69.9.

ekébhéntí ne afyé bho nti, ánkwák be mǎmbak eyɔŋ émət ne bati bekoŋo erih ené Yesu Kristo áró, ⁶ bé bĕ mankem mǎnchyé nókó kenókó ne eyɔŋ émət ntá Mandem mmu áhí chi Yesu Kristo Acha ywese.

*Mbok Ndí*ndí achi ntá bö mankem

⁷ Sot nókó yé ka yĕntiki nti mǔnkwo nkúbhé mbo enyŭ Kristo ásóré bhe. Eyɔ ékù bo mǎnchyé Mandem kenókó.

⁸ Nchí ghati bhe be Kristo ákú nyaka mmuet eyi mǔbetok ntá bo Israel ndu betɔŋ bhɔ be Mandem ábhære bariɛp ami amen yi afyé nyaka ne bachĩmbi bhap. ⁹ Akù mmuet yi mmǔbetok be bo abhen bápú bo Israel mǎnchye nako Mandem kenókó mbonyune yi ághó bhɔ ntĩnso. Echi mbo enyu Ekáti Mandem éřem be,

“Ndu échí nɔ, chɔŋ ndem ye

néntí bo abhen bápú bo Israel be, wɔ ɔhí Mandem.

Chɔŋ nkway nako bakwáy ndu bébíti wɔ.”

¹⁰ Ekáti Mandem epet éřem ndŭ nebhuet achak be,

“Bĕ bho bápú bo Israel, ħák ka ne bo Mandem”,

¹¹ ne ndŭ nebhuet achak amem Ekáti Mandem yó épét éřem be,

“Bĕ mankem abhén bápú bo Israel, bĕtí

nókó ka Acha.

Bo mankem, bĕtí nókó ká yi.”

¹² Ne Ekáti Mandem epet éřem be ndemekeřinti Aisáya arem nyaka be,

“Chɔŋ ebhárémɔ Jése antwó.

Átwɔ bebhak Mfɔ ntá bo abhen bápú bo Israel,

ne chɔŋ mámbaka nti be yi ampeme bhɔ.”

¹³ Mĕnĭkmuet be Mandem mmu ákù be bo mámbáká nti ndŭ menyih ebhen yi afyé bariɛp bechye bhese, ánkú be bati yeka ánjwí ne maŋák ne kpák ndŭ mǎnókó yi. Enyu

εγώ, bǎkway berəŋ ambi bebhaka nti ne yi ndũ betəŋ Εφόγό Βεδυερε tontó tonto.

Pǎl arem ɛti betik ebhi

¹⁴ Bǒma, membǒŋ ndĩŋí be beri ebhen bǎkù beyǎ ne be bǎriŋi menyiyi ɛti Mandem sayri enyu ené bǎkway betəŋ bati bǒnkwo. ¹⁵ Ke, amem ekáti ene, nsĩŋ ntá yeke nkebhəŋ becháy ɛti mbək menyiyi mbənyune nchí yaŋ bétik be bhə. Nsĩŋ enyu εγώ ɛti beyǎ berĩndu Mandem ntá ya. ¹⁶ Akù mǎmbák mmũ betok Yesu Kristo ntá bo abhen bápú bo Israel mbə nchiakap ane áfú ntá Mandem. Nchí ghati bhə Mbok Ndĩndí ɛti Mandem bé mánókó yi, ne be mǎmbák mbə akap ane yi áká bésət ne ané Εφόγό Βεδυερε ábhúré nyǎjá ntá yi. ¹⁷ Ndu echi nǒ, ne ndũ mbát mmuet ne Yesu Kristo nchí kwáy bedep awó anti ɛti betik ebhen mǎkù ntá Mandem. ¹⁸ Ndiere ɛti enyiyi ene Kristo áfuéré ntá ya áká ke nchí rem ndũ beyǎ menyiyi ntá bo abhen bápú bo Israel be mángúpsí beriyi ebhap, mankù nǎkə mbə enyũ Mandem áyàn. ¹⁹ Akù nǒ ndu áchyé me betəŋ betəŋ beriyi ebhen bétəŋ betəŋ Mandem ne ndu beku menyiyi maknkay ndũ betəŋ Εφόγό Βεδυερε be nnáŋ nnájá beghati bhə Mbok Ndĩndí ɛti Kristo, bebhə Yerúsalem kpáte Ilirikəm. ²⁰ Enyiyi échí ene nnáŋ nchí yaŋ nǎkə beku, ne enyiyi εγώ chi beghati bo Mbok Ndĩndí ɛti Kristo mbǎŋ enkem ené bo bǎbhíkire ghok yə. Ke mbíkí yaŋ beku betik ndũ nebhúéréket enen mmu achak. ²¹ Échí ye mbə enyu Ekáti Mandem érəm be,
 “Chəŋ bo abhen bǎbhíkire ghati bhə
 ɛti yi mángə yi,
 ne chəŋ bo abhen bǎbhíkire ghok
 ɛti yi, mánjwimem.”

Pöł áti berəŋ Rom

²² Beyä ndəŋ ené nti bétwə beghə bhe mbíkí kway bekə nə. ²³ Ke néne, ené nnəŋ nnəŋá betik ndü mbarə ene enkem, mböŋ nti beghə bhe mbə enyü nnəŋ nchí yáŋ bekə ndü beyä mamié ane áfuéré ansem. ²⁴ Néne, mbákánti be chəŋ ídək Spen. Mpok nchí rəŋ chəŋ mböŋ maŋák beghat be mbak ne bhe ndu mómbiŋí mpok ke ndək nəkə ambi. Ne mpok berə be akway nəkə, nkaysi be chəŋ mánkwaŋ me ne enyíŋ ndü nekə ena. ²⁵ Ke nchí rəŋ krik Yerúsalem be nchyé nekeŋ enén batí bönkwə bátó ntá bo Mandem abhen bachi aré. ²⁶ Bönkwə abhen atú Masidónia ne abhen atú Akáiya bábhəŋ maŋák bechye mbək nkáp awap ntá bachébhébhə ndü nkwə bo Mandem abhen Yerúsalem. ²⁷ Bó babhəŋ ke bágghó be eri bekə nə, ne sayri sayri, bábhəŋ bekə nə tēndu echi be, éti bo Israel bo báchí bo Mandem ke bö abhen bápú bo Israel bágghókó Mbok Ndíndí éti Yesu. Ne báchí nkwə bo Mandem néne, ne Mandem áyét bho ne beyä menyíŋ. Bábhəŋ ye bekwak bo Israel abhen bachi bachébhébhə ne mbək menyíŋ ebhen bə bábhəŋ. ²⁸ Nnəŋ ngáká ye aré nchyé bho yēntiki enyíŋ ene báto ntá yap, chəŋ ndək Spen. Ke chəŋ njambi ntee awu ngo bhe. ²⁹ Ne ndíŋí bé mpok ntwó awu, chəŋ Kristo anjet bhese tontó. ³⁰ Bóma, éti séchi bo Yesu Kristo Acha ne ndü Efónó Bedyere ákú sēnkəŋ batí, nchí ník be mmuet be mānu menikmuet ntá Mandem éti ya ne nti nenkem mbə enyü membəŋ nchí kə. ³¹ Ník ka mmuet be Mandem ankə bö Judeya abhen bábhíkí noko yi báké kə me yēnyíŋ ebúbə. Ník ka mmuet be bö Mandem abhen Yerúsalem mánsót nekeŋ enén mérəŋ ntá yap ne nə ne maŋák. ³² Eyo éká be me nkway bétwə beghə bhe ne maŋák mbák Mandem aká, ne bé nkway bebəŋ neywēmuet nenti eneka. ³³ Mandem mmu áchyè bho kpák ambak ne bhe mankem. Amen.

16

Pšl ätò bakak ntá bönto abhen etək Rom

¹ Nchí yaŋ mäŋdiŋi mómayese Foibe mmu ákù betik ntá Nkwə Kristo ane etək Kenkrea. ² Ánánj ántwó awu, syeptí ká yi mbə enyü bö Mandem bábhónó besyepiti nti mñkwə, ne mǎnkwak bechye yi yěntiki enyij ene échébhé yi. Yímbəŋ anánj akwak beyǎ bho, ne yě chi memböŋ nkwə.

³ Kaká ká Príska ne nném ayi Akwíla. Bákù nyaka betik Yesu Kristo ne me. ⁴ Báchí bo abhen bákway nyaka beka yě chí newú ndu bepepe me nké gu. Puyě chi ndiere me ke nchí kaka bhə. Bakwó bho abhen bapu bo Israel bákaka bhə nkwə. ⁵ Kaká ká bönkwə abhen báchemə nəkə eket eyap, ne mǎnkaka muerəkəŋ awa Epainétos. Yí achi nyaka mmü mbi bebhak nkoŋo Kristo atú Esia. ⁶ Kaká ká María mmu ákú beyǎ betik ndü nkwə yweka. ⁷ Kaká ká nkwə batǐ bo Israel bha, Androníkəs ne Júnias bo báchí nyaka ekerékenəŋ ne me. Báchí maném bo ndü nkwə bönto Yesu Kristo ne báyámbi bebhak bakoŋo Kristo ke mětəwə ansem. ⁸ Kaká ká Ampliátos. Achí mmuerəkəŋ awa ne abhat mmuet ne Acha mbə me. ⁹ Kaká ká Ubános mmu ákú betik Kristo ne me. Kaká ká nkwə mmuerəkəŋ awa Stákis. ¹⁰ Kaká ká Apélis mmu ábhónó beyǎ esəŋəri ěti Kristo ne atóŋ be achi mmu ywi tetep. Kaká ka bo efo ene Aristobulos mankem. ¹¹ Kaká ká Heródion nti mmu Israel wa. Kaká ká nkwə bo efo Nasísos abhen bábháré mmuet ne Acha. ¹² Kaká ká nkwə bakü betik Yesu Acha abhen baghərə, Trifína ne Trifósa. Kaká ká mmuerəkəŋ awa Pésis mmu ákú beyǎ betik ntá Acha. ¹³ Kaká ká Rúfos mmu achi nném mmú ndü nkwə bakü betik abhen Acha. Kaká ká máyi nkwə mmu ásóré me mbə móywi. ¹⁴ Kaká ká Asínkritos ne Flégəŋ ne Hémis ne Patróbas ne Hémas ne batǐ bönkwə bachak abhen bachi ne bhə. ¹⁵ Kaká ká Filólogos ne Júlia ne Nérios ne mómáyi ane ngərə, ne

Olímpas ne bo Mandem abhen bachi ne bhə. ¹⁶ Kaká ká batí sayri ne ekəŋ Mandem. Bakwó bho Kristo mankem bátò bhe bakak.

Manié Pǎl amen ngwénti

¹⁷ Bǎma, nchí ník be mmæet be mänsət mpok ne bo abhen bátwə ne ákóré nenti eneka ne bákù bo mántíknešem ntá Mandem ndǔ bátəŋ menyíŋ ebhen bechi kekúrí ne ebhen bǎghókó. Bák ká nekə nesie ne bhó. ¹⁸ Menyǔ böbhə bapu kə chi betik Acha Kristo. Bákù chi menyíŋ ebhen bə babhəŋ bakəŋə. Ne básət chi sérwórenyu ne erítí eyəŋónyu berwə bo abhen amík ayap ábhíkíre néne. ¹⁹ Ke bo mankem bǎghók enyǔ bǎghòk Mandem, ne eyə échyè me maŋák éti yeka. Nchí yaŋ mǎmbák bariŋíndak be mǎnkə nəkə chi berítí menyíŋ, ke bo abhen amík ábhíkíre néne bhə be báké kə bebéptí menyíŋ. ²⁰ Mandu mpok, chəŋ Mandem mmu áchyè kpák anchye bhe awónem amfay Satan mpok bǎyátí yi amik. Nchí níkmæet be beríndu Yesu Kristo Acha mémbak ne bhe.

²¹ Tíməti mmu ákù betik Kristo ne me átò be bakak. Batí bo Israel bha, Lusíəs ne Jáson ne Səsipate bátò nkwə be bakak.

²² Mmə, Tétíəs mmu Pǎl ághátí me menyíŋ ebhen nsíŋí amem ekáti ene nchí to nkwə be bakak mbə nti nkoŋo Acha.

²³ Gáyəs mmu méchə̀kə eket eyi, ne nkúbhé aré kě bönkwə báchəm, átò be bakak. Erástəs, mbəre nkáp etək ne máyese Kwátəs bátò bhe bakak.

Méníkmæet ndu bebiti Mandem

²⁴ Áfók Yesu Kristo Acha ambak ne bhe mankem. Amen.

* ²⁵ Sémbítí Mandem. Yi ákway bekə be mǎntáj ndǔ neka

* ^{16:24} Mbək bekáti ebhen básíŋí nyaka ne amə bébhíkí bhəŋ ndóŋ ane.

eneka bekoŋo Mbok Ndíndí ane měghàti bo ěti Yesu Kristo ne bekoŋo tetep ane nchí ghati bhɔ. Yó achí nyaka bhésé bhésé ndũ erɔri mpok ke Mandem ákú séríŋi yɔ. ²⁶ Néne, akú bǒ betɔk menkem mándíŋí yɔ kroŋoroŋ mbɔ enyũ baremé kep̄nti básíŋí nyaka menyih ebhen Mandem mmu achi nepém mpoknkem ághátí bhɔ. Aghati bhɔ mánsíŋ bɔ amik be bo abhen bápú bo Israel mánkoŋo enyih ene yi árèm be mánoko yi ne mangók nɔkɔ yi. ²⁷ Kenókó kémbák ntá Mandem mmu áríŋí wu menyih menkem mpoknkem. Séchyè yi kenókó ěti enyih ene Yesu Kristo ákú. Amen.

Ekáti Nku Nkɔ

New Testament in Kenyang (CM:ken:Kenyang)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenyang

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Mar 2019 from source files dated 12
Mar 2019
0a400be4-2dfe-565d-bdea-5f3d59d48520